

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde

2024. gada 13. maijā

Turpinājums

2024. gada 3. jūnijā

Sēdi vada

Satversmes tiesas priekšsēdētājs Aldis Laviņš.

A. Laviņš.

Labdien! Lūdzu, sēdieties!

Turpinām tiesas sēdi.

Šajā tiesas sēdē ir iepļānots uzklaut nākamo pieaicināto personu, kas ir tiesībzinātņu doktors Jānis Kārklīņš.

Bet, pirms uzklaut pieaicināto personu, informēšu, ka šajā laikā, kamēr bija izsludināts pārtraukums tiesas sēdē, esam saņēmuši divus lūgumus no pieteikuma iesniedzējas SIA „UNISTARS” pārstāvja.

Tātad, abi šie lūgumi ir par dokumentu pievienošanu lietas materiāliem, bet es secīgi minēšu katru no šiem lūgumiem, lai būtu skaidrs, par kādiem dokumentiem un to pievienošanu lietas materiāliem ir runa.

Tātad, 30. maijā ir saņemts lūgums no Matīsa Šķiņķa par piecu dokumentu pievienošanu lietas materiāliem.

Pirmais. Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas 2022. gada 2. februāra sēdes protokols ar pielikumiem... es tā ļoti īsi ieskicēšu, kas ir tie dokumenti.

Otrs dokuments ir arī šīs pašas komisijas, tikai 2022. gada 8. marta sēdes protokols.

Trešais dokuments – Regulatora 2017. gada 25. oktobra lēmums.

Nākamais dokuments – Regulatora 2018. gada 5. jūlija lēmums Nr. 83.

Un piektais dokuments arī ir saistīts ar Regulatoru un tas ir Regulatora 2023. gada 9. februāra ziņojums „Par kopīgu ierobežotu radiofrekvenču joslu izmantošanu”.

Saeimas pārstāvei, kāds ir jūsu viedoklis par šajā lūgumā pausto – par dokumentu pievienošanu lietas materiāliem?

L. Jambuševa.

Saeimas pārstāvei nav iebildumu un pretenziju, ja šie dokumenti pēc

Satversmes tiesas ieskata tiek pievienoti lietai.

A. Laviņš.

Labi. Pirmais pieteiktais lūgums, ko es minēju, tiek apmierināts, un lietas materiāliem tiek pievienoti šie dokumenti.

Otrs lūgums, ko esam saņēmuši 31. maijā... lūgums ir datēts ar šī gada 31. maiju... un tajā tiek lūgts pievienot lietas materiāliem trīs dokumentus:

– SIA „Bite Latvija” un SIA „Tele2” pamatlīguma līguma izrakstu un tā tulkojumu.

– otrs – SIA „Bite Latvija”, SIA „Tele2” un SIA „Centuria” spektru koplietošanas līguma izrakstu.

– trešais dokuments – SIA „Bite Latvija” un SIA „Tele2” 2020. gada 31. augusta pieprasījums.

Tātad, tiesas rīcībā ir ziņas, ka šie trīs dokumenti ir nosūtīti Saeimai, bet tas ir darīts šodien. Tāpēc jautāšu Saeimas viedokli. Vai jūs varat reflektēt uz šo lūgumu pēc būtības, un, ja varat reflektēt, tad kāda ir Saeimas pozīcija par šo lūgumu? Lūdzu!

L. Jambuševa.

Jā, tātad tieši pirms tiesas sēdes burtiski bija iespēja iepazīties ar šiem materiāliem. Nu, pēc būtības bija iespēja izlasīt tikai šo pašu lūgumu. Lūguma tekstu. Visus pievienotos dokumentus nē. Lai gan, protams, no lūguma teksta ir noprotams, kādēļ tieši šie dokumenti ir pievienoti.

Jā, ir saprotams, ka šajā lūgumā ir izvērstā tālāk šī jau iepriekš sēdē sniegtā argumentācija un pēc būtības jauni argumenti netiek sniegti, bet, jā, kā jau minēju, es nevaru reflektēt par šiem pārējiem pievienotajiem līgumu tekstiem, kurus gluži vienkārši laika trūkuma dēļ nav bijis iespējams izpētīt.

A. Laviņš.

Vai provizoriski jūs varētu minēt, cik daudz laika jums būtu nepieciešams, lai iepazītos ar šiem dokumentiem?

L. Jambuševa.

Nu, es pieņemu, ka kādas 30 minūtes par tiem pievienotajiem līgumu tekstiem.... jā, nu, ja es iepazītos, man nebūtu arī pretenziju pret to pievienošanu lietai.

A. Laviņš.

Nē, nē, šobrīd... ja jūs sakāt, ka nespējat reflektēt, nekādā gadījumā šādā veidā šo jautājumu nerisināsim, tāpēc, respektējot jūsu pausto viedokli par nepieciešamību ar to iepazīties, šā lūguma izlemšana tiek atlikta uz vēlāku laiku. Tāpēc vispirms

uzklausīsim pieaicināto personu, tad tiks izsludināts pārtraukums, un tad arī turpināsim tiesas sēdi. Šādā secībā organizēsīm tiesas darbu. Paldies.

Un, kā jau teicu, uzklausīsim pieaicināto personu. Jānis Kārkliņš – tiesību zinātņu doktors.

Vai personu apliecinoši dokumenti ir pārbaudīti?

A. Ziemele.

Dokumenti ir pārbaudīti.

A. Laviņš.

Paldies.

Kārkliņa kungs, aicinām jūs pie Satversmes tiesas tribīnes. Organizēsīm šo darbu šādā veidā, ka jums būs dots laiks, lai pēc saviem ieskatiem norādītu Satversmes tiesai tos būtiskos aspektus, kurus jūs kā šīs jomas lietpratējs uzskatāt par nozīmīgiem. Pēc tam būs arī vēl tiesnešu jautājumi un, iespējams, lietas dalībnieku jautājumi sekos.

Tātad, klausāmie pieaicināto personu. Vārds jums. Lūdzu!

J. Kārkliņš.

Paldies, godātā tiesa!

Es īsumā apstāstīšu faktiski to, ko es esmu izpētījis un kāds ir mans viedoklis un tad tiesai un lietas dalībniekiem noteikti būs jautājumi, uz kuriem es labprāt arī atbildēšu.

Tātad, viens no jautājums, kas šeit ir jāvērtē, manuprāt, tiesai – kas ir spektra lietošanas tiesības. Un tās ir jāapskata no diviem aspektiem. Viens ir no civiltiesiskā aspekta un viens ir no konstitucionālo tiesību aspekta.

Ja mēs runājam par īpašumtiesību Civillikuma izpratnē un īpašumu, tad ir jāatceras, ka Civillikums mums ir diezgan sens, respektīvi, balstīts romiešu tiesībās, kur tajā laikā pārsvarā eksistēja tikai ķermeniskas lietas un līdz ar to arī likuma teksts lielā mērā ir veidots, vadoties no tā, ka vērtība ir ķermeniska lieta. Piemēram, ja mēs skatāmies arī Uzņēmuma līguma regulējumu, tad Civillikums pārsvarā runā par lietu, kas nodota apstrādei, lai gan mūsdienās Uzņēmuma līgums lielākoties ir pakalpojuma līgums, kur lieta netiek apstrādāta. Tāpēc laika gaitā ir mainījusies izpratne, kas ir īpašums.

Civillikums mums iedala divās grupās īpašumu – ķermeniska un bezķermeniska lieta.

Par ķermenisku lietu nav bijis faktiski nekad jautājums par to, ka tas var būt īpašuma objekts.

Par bezķermenisku lietu ir bijuši strīdi. Un jāsaka, ka kādus vēl 15 gadus pirms šī datuma pastāvēja viedoklis, ka bezķermeniskas lietas nevar būt īpašuma objekts, bet

pēdējā laikā no šīs te pozīcijas ir atkāpšanās. Tā neatbilst mūsdienu tendencēm, jo tas arguments, kādēļ bezķermeniska lieta nevar būt īpašums, ir triviāls, proti, kā var būt tiesības uz tiesībām. Jo bezķermeniska lieta ir tiesības un kā var būt tiesības uz tiesībām. Tas ir vārdu salikums tikai, jo praksē tiesā bija strīdi par īpašumtiesību atzīšanu uz akcijām vai kapitāldaļām, kas ir bezķermeniskas lietas. Un tad jautājot dažiem lietu tiesību speciālistiem – bet kā tad var atprasīt, teiksim, kapitāldaļu vai akciju, kas ir reiderisma ceļā izgājusi no īpašnieka valdījuma, un tiesas šādas te prasības pieļauj, ka tu vari atgūt atpakaļ kapitāldaļu vai akciju, un tas arguments bija tāds, ka, nu, jā, tu nevari prasīt atzīt īpašumtiesības uz akciju, tu vari prasīt atzīt piederības tiesības uz akciju, ka tev pieder.

Tas, man liekas, ir komiski diezgan, nomainot vārdu, bet rezultāts ir pilnīgi tas pats. Un pēdējā laikā pilnīgi skaidri gan mūsdienu tiesību teorijā, privāttiesību teorijā, gan arī Latvijā tiesību zinātnieki un Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Civiltiesisko zinātņu katedra uzskata, ka bezķermeniska lieta var būt īpašuma objekts, jo bezķermenisku lietu var ņemt valdījumā, nu, tā kā preču zīme. Vai tad preču zīme nevarētu kādam piederēt? Skaidrs, ka varētu piederēt. Un par to, manuprāt, šeit nebūtu strīds, ka īpašuma objekts mums ir plašāk saprotams, ne tik gramatiski, kā tikai fizikāli nodalāma, sataustāma lieta.

Un tad ir jautājums, kas ir arī jāapskata, ja personai tiesības uz īpašumu... tātad, tai pieder īpašumtiesība vai īpašuma objekts, tad Civillikuma 927. pants mums nosaka, ka īpašnieks var gūt visus iespējamus labumus.

Un šajā lietā, manuprāt, tiesai ir jāmēģina interpretēt, ko nozīmē šīs te lietošanas tiesības. Un manā ieskatā lietošanas tiesības nav jāsaprot klasiskajā izpratnē, kā mēs to saprotam attiecībā uz ķermeniskām lietām, kad man pieder, teiksim, glāze ar ūdeni un es nododu to kādam lietot. Un tad varētu rasties mulsinošs jautājums: nu, jā, bet kā tad tas turētājs, šīs te glāzes turētājs, tātad faktiskais valdītājs, kā tad viņš var nodot tālāk to? Tas taču viņam nepieder. No tāda aspekta raugoties, tik tiešām tā tas varētu būt.

Bet attiecībā uz spektra lietošanas tiesībām, kas ir radiofrekvence, tas, kas tiesai, manuprāt, ir jāvērtē, ir tas, ka tas nav klasisks privāttiesību īpašuma objekts. Valsts nav radījusi šo objektu, valsts faktiski dod tiesības lietot vidi, kur ar tehnoloģiju palīdzību var pārvadīt informāciju. Un tāpēc arī šeit neder salīdzinājums, teiksim, ar izrakteņiem... ja valstij pieder kādi izrakteņi... tādēļ, ka, pieņemsim, dabas izrakteņus valsts var tos iznīcināt, var tos pārdot, var ar tiem rīkoties. Savukārt manā ieskatā, es gan neesmu fiziķis, bet radiofrekvence nav nekas cits, kā elektromagnētisks starojums, ko pārraida viļņu veidā. Frekvence ir svārstība. Viena frekvence ir viena svārstība sekundē, majivabolei ir 50 frekvenču svārstības, 50 reizes sekundē viņa vicina spārnus, ods – 1000 reizes sekundē vicina spārnus. Un faktiski lielā mērā šīs lietošanas tiesības... nevis ka valsts atsakās no kaut kāda sava resursa, kādam nodod un tagad viņš nevar viņu lietot, bet valsts saka – mēs esam radījuši sistēmu, tiesību sistēmu, kurā tu

vari izmantot ēteru, lai nodarbotos ar komercdarbību. Tāpat kā valsts, piemēram, ir izdomājusi juridiskas personas kā fikciju, ka tu vari tās reģistrēt, tu vari tās lietot. Vai tas būtu konstitucionāli, ka valsts saka, jā, nu tiesību sistēmu tātad juristi ir izgudrojuši tādu konceptu kā juridisku personu, kas ir mākslīgi radīta. Frekvence faktiski nav mākslīgi radīta, bet ir faktiski arī vienkārši dabas parādība. Dabu var tādā veidā izmantot. Un vai tas būtu konstitucionāli, ka valsts, tātad tauta, saka, ka jā, jūs varat komersantus dibināt, bet jūs nevarat tos atsavināt. Jo te ir jautājums nevis par to, ka valsts rīkojas kā īpašnieks uz šīm radiofrekvencēm, bet faktiski kā pārvaldītājs. Un valsts rada sistēmu, kurā indivīdiem tiek atļauts veikt noteiktu darbību. Un tad jautājums – kāpēc valstij ir tādas tiesības pateikt: tu šo īpašumu, kas konstitucionālo tiesību izpratnē, kā es norādīju atzinumā, ir īpašums, jo no tā var gūt materiālu labumu izmantojot, tu šo īpašumu nevari tālāk atsavināt. Es neredzu šeit leģitīmo mērķi, bet es arī neesmu, kā saka, šajā lietā par simts procentiem iekšā un tas droši vien būtu jāskatās, kur ir šis leģitīmais mērķis.

Un, ja mēs skatāmies arī šo te Sakaru kodeksu, kā tas ir veidots... Faktiski šis 51. panta 1. punktā norādītais, ka dalībvalsts nodrošina, ka uzņēmumi var nodot un iznomāt citiem uzņēmumiem frekvenču lietošanas tiesības, norāda, ka direktīvas izpratnē šīs tiesības ir pielīdzināmas īpašumam, jo tikai īpašumu var nodot vai iznomāt kādam.

Un līdz ar to manā ieskatā direktīvu lasot cauri, primāri ir, ka tās tiesības, ja tu esi piešķīris kādam, tad viņš ar viņām rīkojas brīvi, valsts nekādi to neierobežo, bet valsts var ierobežot, proti, aizliegums nodot citām personām ir izņēmums, nevis otrādi, ka valsts nevienam neļauj, bet izņēmuma veidā var arī tās nodot citām personām.

Un lasot 51. ... gan arī apsvērumu 132. ... ka valstij ir jāļauj nodot iznomāt... valsts nodrošina, ka var nodot iznomāt. Tātad tā ideja ir tāda, ka šī te frekvence, kas ir faktiski nekas vairāk kā viļņa garums, ka tu izmanto ēteru. Tu esi atļāvis kādam to darīt un viņš var rīkoties brīvi ar to un tas ir faktiski valsts... mēs esam brīvi un valsts mūs ierobežot var, bet nevis otrādi, ka mēs neesam brīvi un valsts mums dod atļauju kaut kam.

Un tāpēc... nu, es neesmu šajā jomā speciālists, teiksim, mobilo sakaru biznesā, nekāda sakara man nav, bet nu lasot, kādēļ ir šī atšķirība, ka, ja tu esi par velti ieguvis šīs tiesības vai samaksājis, ka atšķiras tiesiskās sekas, man nav saprotams no civiltiesību skatpunkta tādēļ, ka privāttiesībās nepazīst tādu konceptu, ka īpašnieka tiesību apjoms ir atkarīgs no tā, uz kāda pamata tu ieguvi īpašumu. Tu vari iegūt dāvinājuma ceļā, mantošanas ceļā, iegādāties maiņas ceļā un visi šie īpašnieki ir vienlīdzīgi. Un skatīties, kā tu pie īpašuma... arī ielūguma ceļā var dabūt īpašumu... ir dažādi veidi, bet nekur nav tāds koncepts, ka ir atšķirīgs tiesību apjoms tikai atkarībā no tā, kādā veidā tu esi ieguvis šīs te tiesības.

Un tāpēc šeit, kā jau es norādīju arī atzinumā, ir jāskatās īpašumtiesības gan no

privāttiesību viedokļa. No privāttiesību viedokļa tādā ziņā, ka ar šīm te tiesībām komersantam ir tiesības izmantot pilnā apjomā tās, lai gūtu maksimālu ekonomisko labumu. Un, šo te neļaujot, valstij sakot, nē, pagaidiet, šo jūs nedrīkstēsiet izmantot pilnīgi, kā jūs gribat, tad manā ieskatā valstij tomēr ir jāpamato, kāpēc ir šāds aizliegums. Jo mēs varētu iedomāties – tiešām preču zīmes mēs atļaujam, bet jūs nevarat atsavināt, valsts šādu likumu izdod. Vai tas būtu konstitucionāli? Jo nav jau valsts tāda, kas tagad mums diktēs noteikumus tautai. Ir otrādi. Tauta diktē valstij, un tad valstij ir jāpamato, kāpēc jūs ierobežojat mūsu tiesības šeit, pamatojums kāds tam ir.

Es no šīs te direktīvas izlasu to otrādi... te vēl ir 55. pants... ja tā ierobežo valsts, tad ir jāpamato ierobežošanas iemeslus.

Un tāpēc mans secinājums, atzinumu izpētot, ir, ka šīs te tiesības nav klasiskās lietošanas tiesības, kā mēs saprotam, nodot turējumā, kā tas ir nomā, īrē, ka nodod turējumā. Tiesības tu nevari tālāk apakšnomā nodot. Šīs ir... tas nav klasiskais tiesību objekts, kas valstij pieder un ka tā nodod tagad – lūdzu, frekvence. Frekvence ir parādība. Es arī tagad runāju noteiktā frekvencē ar jums. Valsts varētu pateikt, ka tu nevari runāt zemākā frekvencē, tev tas ir aizliegts. Vai tas būtu konstitucionāli? Tas ir jāvērtē, manuprāt, kur ir šīs te mērķis liegt frekvences tiesības, tātad ētera izmantošanas tiesības, kas ir iegūtas bez maksas... nē, tu nedrīksti citiem nodot, jo valsts tās nav radījusi, to ir radījušas tehnoloģijas, zinātnieki.

Un no tāda viedokļa tur, teiksim, es esmu atsauces atzinumā daudz arī pētījis tiesu praksi, Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Satversmes tiesas praksi, un mans secinājums ir, ka nevar izslēgt, protams, ka valsts var ierobežot šādu tiesību apriti. Bet, manuprāt, Elektronisko sakaru likums, kā tas tagad rakstīts ir 48. pants, ka vienkārši bezierunu veidā aizliedz nodot komersantam tālāklietošanas tiesības tikai tādēļ, ka tās vēsturiski ir iegūtas tās bez maksas, ir tā kā ar cirvi notēsts gabals, bez nekādām atkāpēm, jo tās ierobežo mantiskās tiesības personai. Un, kā es esmu norādījis arī atzinumā, manuprāt, šis aizskārums būtu konstatējams ne vien tad, ja šīs tālāk nodošanas tiesības sākotnēji tiktu piešķirtas un pēc tam atņemtas, kā šajā gadījumā 2000. vai 2001. gadā laikam... tika šīs tiesības piešķirtas, bet pēc tam 2005. gadā ar lēmumu tās tika atņemtas. Ja jau tās nepastāvēja no sākuma, kādēļ lēmumā ir jāraksta, ka tās tiek atņemtas?

Tas ir pārķāpums, ka tās tika atņemtas, bet, manuprāt, ka šīs tālāk nodošanas tiesības jau eksistēja pašā sākumā. Valsts tās nebija ierobežojusi un nevar ierobežot vienkārši tāpēc, ka gribas. Tas ir jāpamato. Jo faktiski civiltiesiskā apgrozība ir vienmēr brīva, līdz valsts neiejaucas un saka, ka, teiksim, šo gleznu nevar atsavināt vairāk, tā ir kaut kāda nacionāla vērtība, mēs viņu izņemam no civiltiesiskās apgrozības. Un valsts nevarētu tā bez pamata izņemt no civiltiesiskās apgrozības kaut kādas lietas tikai tādēļ, ka gribas tā. Es neredzu šeit to motīvu, kāpēc komersantam vajadzētu... kāpēc

vajadzētu uzskatīt, ka šīs ir kādas ekskluzīvas tiesības, kuras valsts var ierobežot bez pamatojuma.

Un tāpēc manā ieskatā tas, ko nedrīkst, manuprāt, tas, protams, salīdzinot ar tiesas viedokli, nav nekāds autoritatīvs, bet, manuprāt, tiesa nedrīkstētu skatīties uz šīm lietošanas tiesībām no klasiskām lietošanas tiesībām, kā mums juristiem galvā visiem stāv, ka tas ir riteni nodot lietošanā vai galdu, vai preču zīmi. Šeit nav tāda objekta, kurš eksistē kā īpašuma objekts. Nevar uzcelt prasību atzīt īpašumtiesības uz frekvenci vai radio spektru.

Un tāpēc, manuprāt, šis vārds „lietošanas tiesības” direktīvā... viņš mulsināt var. Liekas, ka tā ir tikai šaura lietošana. Jo „lietošana”, kas ir no civiltiesību teorijas viedokļa? Tas ir valdījums, kurš ir faktiskis, bet ne tiesisks, ka tu vari tālāk nodot.

Un šeit lietošana manā ieskatā ir jāsaprot plašākā nozīmē, un tas izriet arī no Civillikuma 927. panta, ka jebkurš īpašuma aprobežojums ir jāskatās pēc iespējas šaurāk. Un tāpēc tās lietošanas tiesības ir jāskatās mūsdienīgāk, ne tā, kā Civillikumā tas ir noteikts. Es atzinumā arī norādīju, ka, piemēram, preces ar digitālo elementu pastāv, kuras Civillikumā vienkārši nav. Attīstoties tehnoloģijām tagad jau ir tik tālu, ka pirkuma līgums var būt tāds, kurā norēķins ir ar datiem nevis naudu. Civillikumā ir rakstīts, ka pirkuma līgums var būt līgums, kurā nodod zināmu lietu vai tiesību, pretī saņemot atlīdzību, kas ir nauda. Bet valstis jau pasaulē atzīst, ka arī ar datiem patērētājs var samaksāt, tādējādi iegūstot digitālo saturu. Atļaujot apstrādāt, kur viņš staigā, kādas reklāmas viņš izmanto, par to viņam tiek piekļuve kaut kādam saturam.

Un arī... tāpat, ja mēs sausi skatītos no klasiskās civiltiesību teorijas, tad teiktu, ka nē, tāds darījums ir spēcīgā neesošs, Civillikums tak nepazīst tādu un tāpēc tas nav aizsargājams konstitucionāli. Tas tā nav.

Un tāpat šeit. Manā ieskatā... es, izlasot šo te lietu, es vienkārši nevarēju saprast, kāpēc valsts to ierobežo? Es nezinu. Varbūt spriedumā es izlasīšu, kur ir tas mērķis vienkārši pateikt – bez maksas, tad tu nedrīksti. Tā kā, ja bez maksas tu ieguvi kapitāldaļas, tu nedrīksti tās atsavināt tālāk. Nu, var tā noteikt. Bet tad ir jautājums, kāpēc indivīdi ir jāierobežo? Kur ir šis mērķis? To es neredzu.

Un līdz ar to arī, lasot šo direktīvu, man liekas, ka valsts pārāk, man liekas, baidoties no tā, ko tā direktīva nozīmē, labāk ir aizliegt. Tas bieži Latvijā ir. Nesaprotu... valsts nesaprot, tad labāk aizliegt, nē, to nedrīkst darīt.

Kā piemēram, nedaudz atkāpei, pirms īres līguma var ievākt datus par īrniekiem. Igaunijā var. Latvijā, uzrakstot Datu valsts inspekcijai, jurists pakasa galvu, nevar saprast – labāk aizliegšu. Nedrīkst.

Nu, te, man liekas, ka bija līdzīgi. Labāk aizliegsim.

Tas ir mans novērojums no profesionālās vides, ka kādā veidā bieži vien valsts darbojas – ja kaut kas nav skaidrs, tad labāk aizliegt.

Tas īsumā viss.

Esmu gatavs atbildēt uz jautājumiem.

A. Laviņš.

Paldies. Paldies par jūsu sniegto viedokli.

Un iesākumā vispārīgs jautājums. Jūs paudāt, ka tā pirmsšķietami nemaz nav saskatāms legitīmais mērķis šādam lietošanas tiesību ierobežojumam.

Bet, sakiet, lūdzu, vai piekrītat jau šajā tiesas sēdē izskanējušai tēzei, ka spektra lietošanas tiesības jeb radiofrekvence ir publiska bezķermeniska lieta un tieši tāpēc tā atšķiras no citas bezķermeniskas lietas, kurai ir tīri privāttiesisks raksturs. Un tāpēc, ka tā ir publiska bezķermeniska lieta, ka valsts varētu noteikt, kādā veidā šī publiskā lieta tiek lietota, pat ja tā ir īpašumtiesību objekts, un nodota citiem.

Vai tas ko mainītu jūsu priekšstatā par to, kādā veidā šīs tiesības – bezķermeniskās lietas lietošana – varētu tikt ierobežotas, ja mēs to aplūkojam kā publisku lietu?

J. Kārklīš.

Es jau teicu, ka, manuprāt, koncepts, kas ir klasiskais, šeit neder. Tā nav lieta. Tāpēc, ka, kā jau es teicu, spektrs ir svārstības, kā mēs iekustinām molekulas. Valsts saka, ka jūs varat molekulas iekustināt tādā diapazonā, nu, tā vienkāršoti runājot, cik es no fizikas atceros vidusskolā.

Te nevar arī lietot salīdzinājumu ar, teiksim, upes tiesību izmantošanu, jo tā ir tiešām ķermeniska lieta. Mans uzskats ir tāds, ka valsts ir tā kā nedaudz uzurpējusi varu uz spektra tiesībām, tādēļ, ka tā ir vienkārši tehnoloģija, kura pastāv.

A. Laviņš.

Nē, nē, es nerunāju par ķermenisku lietu. Šobrīd konceptu par ķermenisku lietu noliekam malā. Šeit patiesi ir runa par bezķermenisku lietu. Bet tas, ko mēs esam dzirdējuši jau tiesas sēdē, ir runa, ka šī bezķermeniskā lieta ir publiska lieta, nevis, ka tai ir privāttiesisks raksturs. Un tieši tāpēc, ka tā ir publiska bezķermeniska lieta, valsts šo bezķermenisko lietu var noteiktā veidā noteikt, kā tā būtu lietojama.

J. Kārklīš.

Nu tad ir jāsaprot, ko saprotam ar jēdzienu „bezķermeniska lieta”, jo no lietu tiesību viedokļa tā nav bezķermeniska lieta. Tas ir mantiski novērtējams labums. Vai tad bezķermeniska lieta ir mans privātums vai bezķermeniska lieta ir gods un cieņa, ko valsts aizsargā? Tā ir novērtējama naudā, bet tā nav uzreiz tāpēc lieta... bezķermeniska lieta. Šo lietu valsts nevar pārņemt valdījumā... frekvenci... tas nav iespējams juridiski... tāpēc te neder klasiskais iedalījums „ķermeniska”, „bezķermeniska” lieta.

Bet te var attiecināt tos principus, kas attiecas uz bezķermenisku lietu. Un tieši

tāpēc, ka tā nav lieta, kas valstij pieder, kaut kādā veidā viņu radījusi vai ieguvusi vai citādi, tad tiešām jums būtu taisnība, ka tas ir valsts īpašums un ko es ar to darīšu. Bet pēc būtības, ja es pareizi saprotu, valsts saka: „Komersant, tu vari iedarbināt savu iekārtu, laist no tās iekārtas zināmā viļņa garumā informāciju, un mums par to nav iebildumu, kas tā ir par lietu, kad informācija seko.” Un tāpēc, ja valsts ir pateikusi, ka tu vari izmantot to spektra tiesību, tad tu dari ar to, ko tu ar viņu gribi. Tu esi leģitīms lietotājs un tad tālāk nodod vai kas... Valstij nav nekāda kaitējuma, ka kāds cits to lieto. Jo tas ir tas pats arī privāttiesībās atļautais princips, ka parādnieka parādu var samaksāt cita persona. Svarīgi ir izpildījums, ka notiek, nevis pieturēšanās pie... Vēsturiski bija tā romiešu tiesībās, es jau to atzinumā rakstīju, ka viss tika skatīts tā šauri tikai starp konkrētiem diviem subjektiem.

Un tāpēc man liekas, ka, ja skatās uz šo lietu tādā izpratnē, ka to frekvenci uztver kā tādu lietu bezķermenisku, kā prasījumu, tad ir taisnība jums. Tad valsts var teikt: „Pag, tā ir lieta, tā ir vērtība.” Bet valsts... Manuprāt, bet tas jāprasa atkal speciālistiem... radiofrekvenci nemaz nevar nekā pārvaldīt, viņu var tikai dot atļauju kādam operatoram viņu sākt izmantot. Tāpēc tā nav lieta. Tā nav lieta, kur būtu kaut kādas mantas izšķērdēšanas likums jāpiemēro, kuru valsts tagad atsavinās un tamlīdzīgi. Tas tā nav, bet no Civiltiesību viedokļa.

No Konstitucionālo tiesību viedokļa valsts saka, ka tu vari izmantot šo te tehnoloģiju savā teritorijā. Valsts ir laukums. Valsts arī, piemēram, saka, ka mēs varam radīt akciju sabiedrību. Valsts ir to definējusi savā teritorijā, mums ir tāda sistēma. Vai tā ir lieta bezķermeniska? Tagad šis labums, ka es varu dibināt sabiedrību? Nē, man ir atļauja, tālāk es dibinu, darbojos. Valsts nevar pateikt: „Nē, kāpēc tu tur tagad atsavini un kāpēc tu reorganizācijas taisi?” Tā ir ideja par brīvību, kur mēs esam brīvi un valsts mūs var ierobežot. Ja tas ir leģitīmi, nevis otrādi, kur valsts ir kā vecāks... un tu vari tur tik tālu darboties un tik tālu... Tas ir tiesību filozofijas jautājums, kā es uztveru valsti.

Un tāpēc nevar skatīties arī šīs te lietošanas tiesības 51. panta izpratnē tādā izpratnē, kā Civiltiesībās uz bezķermenisku lietu. Jo tad atbilde ir pavisam vienkārša... Ā, nu tā ir lieta. Īpašnieks pasaka, ko viņš ar to lietu grib darīt un viņš neļauj tālāk lietot. Bet tā to nedrīkst lasīt. Tā tas nav jālasa.

Tāds ir mans viedoklis.

A. Laviņš.

Labi. Īpašs raksturs šādai spektra lietošanas tiesībai.

Turpināsim ar tiesnešu jautājumiem. Vārds tiesnesim Gunāram Kusiņam.
Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā. Labdien, Kārkliņa kungs, paldies par jūsu rakstveidā sniegto viedokli.

Es uzdošu dažus jautājumus, kas ir no jūsu rakstveidā sniegtā viedokļa, un dažus jautājumus formulējot tos, kas jau ir iepriekš izskanējuši tiesas sēdē.

Un pirmais jautājums ir no tiem, kas ir jau iepriekš izskanējuši tiesas sēdē.

Pirmajā tiesas sēdē Rasnača kungs arī sniedza viedokli un viņš norādīja... kā viņš formulēja vispārējus principus – „neviens nevar nodot tālāk vairāk kā pašam pieder”. Neviens nevar nodot tālāk vairāk, kā pašam pieder.

Saeimas pārstāve tiesas sēdē ir norādījusi, ka tiesības uz īpašumu aizsargā tikai tādas tiesības, kas personai ir jau tikušas piešķirtas. Pieteikuma iesniedzējai nekad nav tikušas piešķirtas tiesības tālāknodot.

Kāds ir jūsu viedoklis par šādu Saeimas pozīciju?

J. Kārkliņš.

Mans viedoklis ir tāds, ka Saeimas pārstāve šo lietu skata klasiskajā iedalījumā kā ķermeniskās un bezķermeniskās lietas, bet frekvence pastāvēja arī Jēzus laikā. Nav valsts viņu radījusi. Valsts viņu var pārvaldīt. Valsts nevar uzurpēt par šīs frekvences īpašnieku. Viņa var tikai regulēt.

Un taisnība. Ja mēs runājam klasiski, ka, ja mēs uzskatītu spektra lietošanas tiesību par valstij piederošu tiesību kā ķermenisku un bezķermenisku lietu, tad, no vienas puses, jā, tā būtu taisnība Saeimas pārstāvei, ka, jā, nevar nodot vairāk nekā var. Bet kas te ir? Te jau ir problēma tajā, ka sākotnējā likuma redakcijā jau šāds liegums nebija. Tas vēlāk radās. Un ar šīm te darbībām valsts ir faktiski pateikusi, ka viņa sākotnēji ielasīja šajās lietošanas tiesībās arī tiesības nodot tālāk, jo, cik es saprotu, vēsturiski ir arī bijuši tādi gadījumi un, otrkārt, kāpēc tās tika pēkšņi ierobežotas. Protams, var iziet... bieži vien tiesas maina judikatūras: saka, ka tas jau bija normā rakstīts, mēs vienkārši to konkretizējam. Bet es tā nedomāju, ka šeit tas tā ir.

Un arī no direktīvas lasot ir redzams, ka mērķis ir, ka šīs tiesības var nodot tālāk. Dalībvalstīm ir jānodrošina, ka nodot tālāk. Tātad, saprotot, ka tās nav klasiskās tādas tiesības, kā valstij pieder, nezinu, kaut kāda ēka un tad viņi izdomā, ko viņa darīs. Tas tā nav jāsaprot. Tas ir sabiedrības labums. Arī zinātnieki tās frekvences ir izgudrojuši, kādā veidā izmantot. Un tāpēc es to tā neuzskatu.

Un to, ko Rasnača kungs saka – tā ir taisnība. Viņš sausi atbild par teoriju, kas ir īpašumtiesības un kā rodas Civillikuma izpratnē.

Bet, kā jau es arī rakstīju atzinumā, mums jau te īpašumtiesības ir no valsts tiesību viedokļa jāskatās. Jo no Civillikuma tā ir viena lieta, ka šo vispār var atzīt par mantisku labumu, jo no tā var gūt ekonomisku labumu konkrēts komersants. Bet no konstitucionālo tiesību viedokļa tur tiesībām uz īpašumu ir plašāks jēdziens un, kā es arī norādīju atzinumā, tas tiek aizsargāts.

Tas tā, ja es atbildēju.

G. Kusiņš.

Jā, paldies.

Tad viens jautājums no... vai es pareizi saprotu jūsu atzinuma 18. lapaspusē, es nocitēju, lai nebūtu pārpratumu „Ievērojot to, ka „UNISTARS” ar sākotnējiem lēmumiem ir piešķirtas tiesības uz spektru joslām, šinī gadījumā uz frekvenču lietošanas tiesības, tad ir jāsecina, ka „UNISTARS” ir visu no šī sākotnējiem lēmumiem izrietošo mantisko labumu īpašniece.”

Vai es pareizi saprotu jūsu pozīciju? Tātad jūs uzskatāt, ka sākotnējos lēmumos ir bezierobežojuma tiesība, un tas, ka vēlāk ir pieņemti lēmumi par pagarināšanu, vienkārši ir pagarināts sākotnējais stāvoklis un tāpēc laika gaitā, sākotnēji gan ar Regulatora lēmumu, bet vēlāk ar likumu ir noteikti šo īpašumtiesību ierobežojumi.

Vai es pareizi saprotu jūsu pozīciju?

J. Kārklīš.

Precīzi. Tā es to arī saprotu. Ierobežojums sākumā nav bijis un vēlāk valsts to ir ieviesusi. Tas tā kā atkal nu alegorija, pirmajam bērnam es uzdāvinu mašīnu, arī otrajam... un tad es domāju, pag, pārāk daudz, trešajam es nedāvināšu, bet es pārdošu. Un tad es tiem pirmajiem diviem pierakstu klāt, ka jūs nevarat pārdot tālāk, jo es tagad tā izdomāju, ka tas vispār nav pareizi. Un nevar atpakaļejoši to darīt. Tas, kas ir pieņemts, tas ir pieņemts. Tur ierobežojumu nebija. Valstij tad bija jānosaka. Bet, otrkārt, manuprāt, pat ja valsts jau uzskata, ka sākotnēji valsts aizliedza izmantot šo tiesību pilnā apmērā, tad tas ir konstitucionāli pārbaudāms jautājums, vai tas būtu vispār tiesiski, ka valsts aizliedz. Tur ir šis leģitīmais mērķis. Tas būtu tad jāpārbauda. Valstij jāpierāda... kuru es šeit nesaskatu.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies.

Tad trešais jautājums. Iepriekšējā tiesas sēdē mums Regulatora pārstāve izteica tādu viedokli, no kura var saprast, ka tālāk nodošana ir nošķirama no koplietošanas. Respektīvi, tālāk nodošanas ceļā tiek atdotas visas tiesības, arī tituls, un koplietošana... tad tiek saglabāta dažnedažādos veidos šī kopīgā izmantošana un abi paliek tā kā šīs frekvenču joslas īpašnieki.

Sakiet, lūdzu, vai, jūsuprāt, tas viedoklis varētu būt pamatots? Tālāk nodošana nozīmē atdod visas tiesības, savukārt koplietošana būtu, ka saglabājas kopīga lietošana.

J. Kārklīš.

Nu, tur būtu jāskatās droši vien katrs individuāls gadījums, jo, arī nododot

kopīpašumā, tu atdod daļu no sava īpašuma tādēļ, ka viens no kopīpašuma aprobežojumiem ir kopīpašums, kas ir Civillikumā ierakstīts, ka tu ierobežo savu brīvību.

Un tāpēc, visos gadījumos... un tāpēc, man liekas, arī te ir tieši ne velti direktīvas 51. panta 1. punktā minēts vārds „nodod”, nevis „atsavina”... bet „nodod”. Saprotot šo jēdzienu plašākā izpratnē, ka dažādos veidos var nodot – var nodot daļēji kopīpašumā, tātad ierobežot savas tiesības, var nodot pilnīgi, var nodot realizācijas ceļā sapludinot, visvisādi var nodot. Un tā nav vienīgā direktīva, kur šis jēdziens „nodot” tiek lietots, tādējādi raksturojot pēc iespējas plašāku iespēju, kas saskan arī ar šo te 927. pantā īpašumraksturīgo elementu gūt visus iespējamus labumus no šīs te tiesības. Un tas jau komersants izlemj, kādu labumu viņš grib gūt – vai nodot pilnībā, daļēji, kopīpašumā, uz laiku...

G. Kusiņš.

Labi. Es saprotu, ka katrs gadījums ir jāvērtē individuāli.

Tīri teorētiski. Vai mēs varētu uzskatīt, ka ir tālāknodošana, ja izmanto kopīgi, bet saglabā īpašumtiesības. Tas nav kopīpašums, bet ir koplietošana. Vai koplietošana var pastāvēt, arī saglabājot īpašumtiesības?

J. Kārklīš.

Jā, manuprāt, var.

G. Kusiņš.

Paldies.

Un tad vēl viens jautājums saistībā ar iepriekšējās tiesas sēdē izskanējušo un arī jūsu atzinumā norādīto situāciju, ka laika gaitā var mainīties izpratne par īpašumtiesību saturu.

Tātad, pieteikuma iesniedzējas pārstāvji apgalvo, ka, sākot no 2019. gada, 2020. un 2021. gadā ir noticis straujš pieprasīto un izsniegto atļauju pieaugums. Pieteikuma iesniedzēja ir saņēmusi šīs frekvenču lietošanas tiesības.

Sakiet, lūdzu, vai tas, ka citi subjekti pieprasa frekvenču lietošanas tiesības, maina pieteikuma iesniedzējas tiesību apjomu?

J. Kārklīš.

Es to jautājumu neesmu apskatījis atzinumā. Un ātri atbildot, manuprāt, ka nē. Bet tas ir jautājums par tehnoloģiju. Manuprāt, ka nav ierobežojumu skaita ziņā. Respektīvi, tiesību apjoms netiek ierobežots. Pats tiesību apjoms. Bet vai tehnoloģiski kaut kas netiek ierobežots, to es nezinu. Ja tas tiek tehnoloģiski ierobežots, tad arī tiesību apjoms tiek ierobežots.

G. Kusiņš.

Nu, es mēģināšu atkal salīdzināt. Pieņemsim, ka kāds būtu bez maksas pieprasījis, ieguvis zemi, nu, es nezinu nosacīti ņemsim kāpu joslā. Neviens cits nepieprasīja, bet visiem citiem pēc tam ir arī tiesības pieprasīt. Tā tas ilgu laiku pastāvēja, ka viņš bija vienīgais pieprasījis un saņēmis šo lietošanas tiesību. Un tad pēc dažiem gadiem citi arī pieprasa, vai nu bez maksas vai nopērk citas lietas šādā pašā kāpu joslā vai iegūst.

Vai tas, ka citu acīs acīmredzot tā ir vērtība un tāpēc citi sāk pieprasīt arvien vairāk, vai tas maina šī pirmā subjekta īpašumtiesību apjomu?

J. Kārklīņš.

Es domāju, ka nemaina.

G. Kusiņš.

Paldies.

Nav vairs jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds tiesnesei Jautrītei Briedei. Lūdzu!

J. Briede.

Paldies.

Jūs runājat par šo te spektru kā par civiltiesisku objektu, bet no direktīvas 45. panta pirmās daļas pirmā teikuma izriet, ka tas ir sabiedrības resurss. Tātad tā ir publiska lieta. Un valsts tomēr... nu, te ir teikts, ka dalībvalsts savā teritorijā nodrošina šo te spektra pilnvērtīgu pārvaldību.

Un savukārt šis te 51. pants... Ā, nu jā un tur tajā 45. pantā ir teikts – tās nodrošina, ka kompetento iestāžu veiktā radiofrekvenču spektra lietošanas sadalīšana elektronisko sakaru tīkla un pakalpojumu vajadzībām, vispārējo atļauju izdošana, individuālo lietošanas tiesību piešķiršana tiek pamatota ar objektīviem, pārredzamiem, konkurenci veicinošiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem”.

Un savukārt šis te 51. pants, kura pirmās daļas otrais teikums pasaka, ka var ierobežot to spektru nodošanu tālāk, kā mums vismaz Saeimas pārstāve saka, tas ir bijis domāts tieši, lai nodrošinātu godīgu konkurenci, jo tie, kas ir daudz samaksājuši, tad viņi būs negodīgākā... nē, mazāk konkurējošā stāvoklī kā tie, kas ir saņēmuši bez maksas. Un, lūk! Un tāpēc tā direktīva ir iestrādājusi šo te iespēju un tai ir tas leģitīmais mērķis. Vai Jūs to nevarētu saskaņot?

J. Kārklīņš.

Nu, pirmkārt, es uzskatu, ka valsts noteiktos gadījumos var ierobežot tiesības nodot tālāk. Te ir jautājums vienkārši par pamatojumu.

Bet otrkārt, par šo gadījumu runājot, ja tas būtu konkurences jautājums nodrošināt godīgu konkurenci, ka tagad vienam bez maksas un otram par maksu, tad valsts, pirmkārt, šo komersantu ir pati nostādījusi tādā situācijā, jo agrāk visas bija bez maksas. Pēc tam atnāk cits komersants un tas par maksu iegūst un tagad saka, ka, nu tagad tev būs cits tiesību apjoms, jo tu vēsturiski bez maksas ieguvi. Tad valstij, ja viņa grib par konkurenci rūpēties, būtu jārada mehānisms, kā šis komersants, kas bez maksas ir ieguvis, tagad var tad iemaksāt to summu, nostāties tajā, ja tā valsts uzskata, tajā vienlīdzības stāvoklī un konkurēt. Jo tagad jau valsts faktiski pati radījusi mākslīgi piespiedu kārtā komersantu tādā situācijā, ka viņš ir atšķirīgos apstākļos, kādos viņš nav īstenībā, jo konkurē jau viņi pilnīgi vienā tirgū par vienu un to pašu klientu. Un es nezinu, tad droši vien ir jāpēta, vai tiešām tur tās radiofrekvenču tās spektru lietošanas tiesības ir tik milzīgs ieguldījums, kas nostāda atšķirīgā stāvoklī komersantus.

Bet tieši vēsturiski raugoties kopumā, kā tas ir attīstījies, nu nevar valsts tā kā, manuprāt, no sākuma radīja to sistēmu, kā viņa uzskata, ačgārni... nu, tagad viņa tā saka... un pēc tam paši vaino to komersantu, sakot, ka nu jā, bet diemžēl tagad tu uz visu mūžu paliksi tāds, ka tu nevarēsi nodot tās tiesības tālāk tādēļ, ka mēs vēlāk izdomājām, ka ir par maksu tās citiem, nu, vēsturiski tu bez maksas dabūji, tad tu tagad cietīsi visu... Kur šeit ir loģika? Es neredzu tādu loģiku. Tad valstij ir jārada sistēma, ka var tie vēsturiskie spektra lietošanas tiesību ieguvēji caur kaut kādu mehānismu nostāties tāpat kā pārējie konkurenti, kuri var šīs spektra tiesības nodot tālāk un ir daži, kas nevar. Kur tur ir leģitīmais mērķis?

Un arī ja mēs skatāmies direktīvas 132. apsvērumu, elastības lietderības labad relatīvo frekvenču spektra vērtību... lai vērtību noteiktu tirgus, dalībvalstij būtu jāļauj tās nodot tālāk... lai tirgus... Tas nozīmē – mērķis ir šīs lietošanas tiesības laist brīvā tirgū, lai tirgus nosaka to vērtību, nevis valsts mākslīgi vienus ieliek tagad tādā kā kastītē, ārā tu nenāc, pārējie tur darbosies... tas ir pretēji apsvērumam, tas ir pretēji 51. pantam un tamlīdzīgi.

Valstij tas ir jārisina. Ja valsts nerisina, es arī saprotu pieteicēju. Iet uz tiesu. Nevar būt tāda situācija, ka vēsturisku iemeslu dēļ, ko valsts pati ir radījusi, nostādījusi komersantus tādā situācijā, ka viņš ir ierobežotāks nekā citi konkurenti.

J. Briede.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies. Vārds tiesnesim Artūram Kučam. Lūdzu!

A. Kučs.

Pēc būtības jau, jā, tas jautājums bija par to, vai vispār valsts nevar to regulēt. Bet jūs jau, godīgi sakot, atbildējāt uz kolēģes Jautrītes Briedes jautājumu, ka jūs uzskatāt, ka kaut kādos gadījumos valsts to varētu darīt, kaut vai, pieņemsim konkurences apstākļu dēļ un ka jums nav tā pozīcija... jo es no sākuma sapratu, ka ir pilnīgi brīva un valsts nekādos apstākļos vispār tur nevar iejaukties.... Bet es saprotu, ka tā nu gluži nav.

J. Kārklīšs.

Nē, nu tā gluži nav. Valstij ir tiesības. Jebkura cilvēktiesība ir ierobežojama. Nu, tur ir noteikts tests, kā jūs to labi zināt, tas nav jāstāsta jums. Tā kā var ierobežot. Ir sabiedrības intereses, drošības intereses un tā tālāk.

Bet tāpēc jau es teicu, ka ir jābūt pamatojumam leģitīmam. Un te jau arī mēs redzam 55. pantā. Te ir rakstīts: „skaidri nosaka lietošanas tiesību ierobežošanas iemeslus, jo īpaši pienācīgi akcentējot vajadzību maksimizēt lietotāja ieguvu un atvieglināt konkurences attīstību”. Atvieglināt konkurences attīstību. Kādā veidā nosakot, ka daži komersanti nevar šīs tiesības nodot tālāk, bet citi var nodot tālāk, konkurencei tas nāk par labu? Man tas nav skaidrs. Varbūt arī tur būs debatēs pamatojums tam, bet no malas raugoties, es nesaprotu to. Vienkārši es nesaprotu.

A. Kučs.

Labi. Tad es vēl vienu papildu jautājumu, ja varēsiet atbildēt.

Jūs teicāt vēsturiski tā tad šis konkrētais komersants ir bijis situācijā, kad visiem bija bez maksas un viņš tagad nevar nodot to tirgū. Principā jau viņš var atteikties no šīm tiesībām, bet viņš neiegūs par to samaksu. Un tad mums ir arī tiesas procesā vairākkārt bijis jautājums par netaisnu iedzīvošanos.

Vai šinī gadījumā, kad viņš sākotnēji ir ieguvis bez maksas, bet tagad nodotu tālāk un gūtu kaut kādu peļņu no tā, vai te jūs neredzat netaisnas iedzīvošanās aspektu?

J. Kārklīšs.

Nē, neredzu. No privāttiesību viedokļa – vienam bērnam tēvs uzdāvināja māju, otram pārdeva... un viņš ir netaisni iedzīvojies, tas, kuram par velti... un tāpēc viņš ir ierobežotāks savās tiesībās un ir nevienlīdzība notikusi. Es to tā neuzskatu. Valsts to tā pati ir izvēlējusies. Viņa nevar pēc tam atpakaļejošu... bet tur tev bija tāds labums, tāpēc mēs tagad tevi ierobežosim. Es tā neuzskatu.

Un tas, ko es sākumā jau teicu, ka tas, kādā veidā tu esi ieguvis īpašumtiesības, nespēlē nekādu lomu, lai vēlāk ierobežotu un teiktu, ka tagad tev būs savādāks regulējums, jo vēsturiski es kļūdaini tev par velti iedevu, vai es kļūdaini par velti uzdāvināju kaut ko savai līgavai un viņa aizmuka, un tagad es savādāk sāku pret viņu...

tas ir tik vienkārši pēc būtības ar tiem salīdzinājumiem... Un tāpēc arī valsts šeit nevar caur šo mehānismu pati no sākuma dot ar vienu roku un ar otru pēc tam atņemt, sakot, ka tiesības izmantoji.

Bet attiecībā par netaisnu iedzīvošanos. Pats jēdziens te pilnīgi nav piemērojams šajā lietā. Netaisna iedzīvošanās attiecas tikai ļoti šauros gadījumos civiltiesībās, kad nav starp pusēm ne līgums, ne delikts, bet kaut kas pa vidu – trešā josla, to sauc. Kad persona ir ieguvusi kādu lietu bez tiesiska pamata, bet ne prettiesiski, bet bez tiesiska pamata. Maldīgi domājot, ka es noslēdzu līgumu par šo te kanceļi, ka te kādreiz ir Rainis kaut ko stāvējis un rakstījis un es viņu iegādājos, un izrādās, ka tā nemaz nav taisnība. Šis līgums ir spēkā neesošs svarīgas maldības dēļ. Es šo kanceļi esmu ieguvis uz spēkā neesoša līguma pamata, netaisni iedzīvojies. Tāpēc man ir jāatdod, jo tomēr nav spēkā līgums.

Tāpēc šeit tāds piemērs nav salīdzināms, jo tas pamats ir tiesisks bijis sākumā.

A. Kučs.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies. Vēl ir jautājums tiesnesei Jautrītei Briedei. Lūdzu!

J. Briede.

Jā. Paldies.

Jūs... es tā drusciņ jūtu, ka ir tā kā pretrunas tajā, ko jūs sakāt. Viens ir, nu, tātad, vēsturiski iegādājās tādos apstākļos, kādi nu bija un nevarēja paredzēt, ka mainīsies. Bet jūs arī teicāt, ka tomēr jādod iespēja tā kā samaksāt. Nu, tas nozīmē, ka faktiski nav tā, ka vēsturiski ieguvīs un viss, vairs neko tur mēs nevaram darīt. Bet acīmredzot ir jābūt kaut kādai tādai godīgākai vai labvēlīgākai pārejai uz to jauno situāciju? Vai es tā saprotu. Paldies.

J. Kārklīšs.

Tas varētu būt iespējams kā viens no risinājumiem. Un tas norāda to, ka, ja nepieciešama kaut kāda godīgāka pāreja, tad tas sākotnējais ierobežojums ir manā ieskatā antikonstitucionāls, jo jāmeklē mehānisms, kā kompensēt šo netaisnību.

Bet tas mans komentārs bija saistībā ar to, ka, lai nodrošinātu konkurenci, kā man liekas, jūs minējāt, tad ir taču atšķirība, vai ir bez maksas vai par maksu. Un tāpēc konkurences nolūkā nevar tam, kurš ir ieguvis bez maksas, piešķirt tiesības nodot tālāk. Kā es teicu, tas nevar būt arguments, jo, pirmkārt, kā es teicu, civiltiesībās nav izprotams tāds mehānisms, ja kaut ko bez maksas iegūst, tad tev mazāks tiesību apjoms.

Bet, otrkārt, ka konkurence... valsts no vienas puses saka, ka šie komersanti ir dažādos apstākļos ieguvuši šīs te spektra lietošanas tiesības un tāpēc nebūtu godīgi no konkurences tiesību viedokļa, ka viņiem būtu vienādas tiesības. Nu, no vienas puses viņi to saka. No otras puses, caur to tiek radīta negodīga sistēma, jo viens komersants ir ierobežotāks. Un tad es teicu, ka varbūt tad valsts, ja viņa redz, ka grib visus vienlīdzīgi nolikt pilnīgi vienādos konkurējošos apstākļos identiski, tad varbūt ir mehānisms, kādā veidā šīs tiesības tad var nodot. Bet tā ir tikai filozofija. Jo es jau pašā sākumā saku, ka tāds ierobežojums nevar būt. Es vienkārši domāju, kādā veidā valsts varētu, teiksim, šo te atrisināt sabiedrības labā, lai tas strīds nebūtu bijis, kas tagad ir radies. Vienādotu šīs te tiesības. Tādā aspektā es gribēju teikt. Tā bija tāda zinātniska diskusija. Es atzinumā to neapskatīju.

J. Briede.

Bet vai jūs tā kā skatāties uz šo jautājumu no tāda viedokļa, ka tas ir ierobežots resurss? Un tāpēc jau arī faktiski ir direktīva un mums likumdevējs saka, ka mēs to regulēsim, jo tas ir ļoti ierobežots resurss. Tur nevar tā, ka daudzi šīs te tiesības iegādājas. Bet tiešām ir ļoti ierobežots resurss un tāpēc arī tas tiek tā diezgan uzmanīgi sadalīts.

J. Kārklīš.

Nu, no direktīvas es saprotu, ka mērķis ir pretējs, ka šim resursam ir jābūt brīvam maksimāli, lai tas veicinātu tehnoloģisko attīstību, lai varētu nodot tālāk kādam mazākam startupam, kurš īstenībā kaut kādu savādāku frekvenci izgudros un maksimāli šo tehnoloģiju atbrīvot. Nevis ierobežot, lai arvien mazāk tur lietotu.

Un vai tas ir ierobežots, vai nav ierobežots, to es nezinu. Kā frekvence var būt ierobežots resurss? Bet varbūt, ka var. Es neesmu fiziķis. Šīs te svārstības ir tūkstošos sekundē... dažādas variācijas... nu, tur gan ir koridors, kurā ir... bet tāpat man likās, padaudz... Bet jebkurā gadījumā, tad ir jautājums – ja par maksu iegūst, tad mēs tā kā atmetam šo argumentu, kas ir ierobežots resurss un tur nav svarīgi un viņu var dot pa kreisi un pa labi? Nu, tā vienkārši runājot. Bet, ja bez maksas, tad tas ir ierobežots resurss un nedrīkst nodot tālāk. Vai tiešām – maksa un bez maksas – ir tas, kas izšķir šo te tiesību apjoma būtiskumu? Par maksu vai tu esi ieguvis lietošanu vai bez maksas. Un kas no tā mainās tieši attiecībā uz spektra izmantošanas tiesībām? Nekas.

J. Briede.

Labi. Paldies.

A. Laviņš.

Vārds tiesnesim Gunāram Kusiņam. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, man divi jautājumi saistībā ar jūsu nupat sniegtajām atbildēm.

Pats tas ierobežojums... to ierobežojumu likumdevējs jau ir noteicis 2014. gadā. Tas bija iepriekš spēkā esošais likums. Tas bija 47. pantā. Un pēc savas būtības līdzīgu likumdevējs ir pieņēmis arī 2022. gadā. Tātad, tas ir 48. pantā. Būtība – drīkstat nodot tikai tādas, kas ir iegūtas par maksu, – un tātad no pretējā – nevar nodot tālāk tās, kas iegūtas bez maksas.

Sakiet, lūdzu, bet direktīva pieļauj šādu valsts rīcības brīvību. Tātad, direktīva pieļauj šādu rīcības brīvību. Vai šeit varētu būt tā, ka valsts ir izmantojusi savu rīcības brīvību, bet tā kā jūs teicāt – patiesībā ir izveidota tāda neelastīga situācija, ka šie pieteikuma iesniedzēji nekādīgi nevar savu stāvokli mainīt pretēji tirgus nosacījumiem. Viņi nevar pateikt, ka mēs tagad gribam pirkt vai vēl kaut kas.

Līdz ar to mans jautājums ir – vai problēma ir tieši apstrīdētajā normā, vai problēma ir tas, ka valsts nav paredzējusi izeju no šādas situācijas, kā rīkoties tiem, kas vēlas pārdot to, ko viņi ir iepriekš ieguvuši bez maksas, bet valsts nepiedāvā nekādu izeju? Nu, tur patiesībā tā problēma varbūt nav tieši apstrīdētajā normā.

J. Kārklīš.

Paldies. Jā.

Mans viedoklis ir, ka norma ir tieši antikonstitucionāla, jo tā ir vienkārši bez variācijām. Tā pasaka, ka tiesības nodot ir tikai tās, kuras ieguvīs konkursa vai izsoles rezultātā par maksu, jeb citādi – ja bez maksas, tad tu neesi tiesīgs nodot tālāk. Tas absolūti ierobežo tavas tiesības izmantot savus mantiskos labumus, kas tev piemīt. Un te nav nekāds izņēmums noteikts. Tāpēc arī pat ja par pareizu pieņemtu šo te konceptu, ko jūs izveidojāt, arī tad norma, manuprāt, nav konstitucionāla, jo nav tas risinājums, kādā veidā no tā tikt ārā. Bet, manuprāt, šāda te norma, kas vienkārši nu tā trūki, var teikt, nocērt šīs te tiesības bez nekādiem apsvērumiem, neparedzot kritērijus, kādos... manuprāt, tā ir pārāk plaša, un tas ir pretrunā, manuprāt, direktīvas teiktajam, ka tur ir jābūt iemesliem norādītiem.

Un jautājums, kas vēl droši vien ir jāskata, es man liekas to neskatīju atzinumā, bet arī, nu, vai tad valsts tā varētu 2024. gadā pateikt, ka tas, kas nav samaksājis, nevar nodot tālāk. Vai tas nav uz priekšu vērst spēks? Bet uz tām tiesībām, kas ir iegūtas pirms tam, tas nevar attiekties.

G. Kusiņš.

Paldies.

Un pēdējais jautājums saistībā ar konkurenci, kas šeit jau arī tika apspriesta.

Sakiet, lūdzu, vai nozīme varētu būt tam, vai šo tiesību nodot tālāk tādām, kas ir viens tirgus dalībnieks Konkurences likuma izpratnē, vai tam, kas nav viens

dalībnieks Konkurences likuma izpratnē?

J. Kārklīņš.

Es domāju, ka no paša spektra lietošanas un nodošanas tiesībām tam nav nozīmes. Bet tam var būt nozīme no konkurences tiesību viedokļa, kur savukārt Konkurences padome var noteiktos gadījumos to uzskatīt, iespējams, par apvienošanu un tad attiecīgi ir speciāla kārtība, kādā veidā konkurenci atļauj vai neatļauj. Varbūt tas ir tas virziens, kas tieši uzraudzītu šo te konkurences aspektu.

G. Kusiņš.

Un tādā gadījumā tad tas būtu valstij jāvērtē arī no konkurences tiesību viedokļa, ņemot vērā, ka ir brīvs tirgus, kaut arī pakļauts konkurences tiesību uzraudzībai.

J. Kārklīņš.

Tas tā varētu būt. Līdzīgi kā... nezinu... degvielas uzpildes stacijas ja pārdod, tad Konkurences padome skatās, vai tas neierobežos konkurenci un, teiksim, kaut kādos novados neatļauj to darīt. Tā kā te varbūt arī tas būt tas mehānisms, kur valsts varētu caur Konkurences padomi, ja tiešām šī te nodošana kaitē konkurencei, tur ar administratīvo aktu aizliegt, tad ir tiesa, var apstrīdēt... tur iet trīs instancēs... Bet šeit likumā vienkārši: tu nedrīksti. Un tādi likumi Latvijā ir ārkārtīgs retums, kur vienkārši tev tādas mantiskās tiesības nogriež bez pamatojuma vienkārši saknē. Nē, bez pamatojuma.

G. Kusiņš.

Jā. Labi. Paldies. Skaidrs. Nav vairāk jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies.

Pieteikuma iesniedzējas pārstāvjiem būs jautājumi?

M. Šķiņķis.

Paldies. Man nebūs jautājumu.

A. Laviņš.

Nebūs jautājumu.

Vai Saeimas pārstāvei būs jautājumi?

L. Jambuševa.

Jā, ja drīkst, es vēlētos uzdot jautājumu.

Jūs minējāt, ka jau no sākta gala nav bijis šis liegums nodot tālāk tiesības. Bet kā jūs raugāties uz to, ka tomēr šī 2000. gadā sākotnēji izdotā licence no Satiksmes ministrijas, un jūs arī esat savā atzinumā tam pieskāries, ka tur tomēr bija šis liegums nodot tālāk licenci. Un Saeimas, Regulatora un Satiksmes ministrijas ieskatā tomēr tas ir skatāms... šī licences nodošana tālāk ir attiecīgi skatāma arī kopsakarā ar lietošanas tiesībām un to nodošanu tālāk. Tātad šis liegums ir bijis uzreiz jau tātad piešķirot.

Kā jūs uz to tad raugāties?

J. Kārklīš.

Paldies.

Līdzībās es uz to raugos uz alkohola tirgošanas vietu, kurai ir licence un šo licenci nedrīkst nodot tālāk, bet alkoholu drīkst nodot tālāk un tirgot citām personām. Tāpēc tās lietas, manuprāt, ir jānodala.

L. Jambuševa.

Un vēl tad jautājums atkal... nu, ļoti daudz, tātad, šeit šie privāto tiesību principi pieminēti. Un tomēr Saeimas ieskatā arī publisko tiesību principi būtu jāievēro šeit.

Un kā jūs raugāties uz to, ka Saeimas pozīcija ir tāda, ka publisko tiesību princips paredz, ka atļauts ir tikai tas, kas ir tieši atļauts – tātad ar tiesību normu piešķirumu. Un ja nav konkrēti atļautas tālākas atvasināmas tiesības, kā, piemēram, tālāknodešana, iznomāšana un tamlīdzīgi, ka tad tomēr nevarētu automātiski izsecināt, ka no šī valsts īpašuma arī automātiski šādas tālāknodešanas tiesības pieteikuma iesniedzējai būtu piemītušas.

J. Kārklīš.

Nu, es jūs nepārlicināšu par savu pozīciju. Bet atzinumā man ir atsauce uz Eiropas Cilvēktiesas spriedumiem par licences tiesībām, par tiesībām iegūt sertificētu grāmatveža statusu, ko atzīst par īpašumtiesībām, un tur šis arguments par to, ka tas nav regulēts un nav atļauts, nedarbojas. Tā ka es saprotu jūsu jautājumu, bet, manuprāt, tādā veidā valsts nevar piesiegties katrreiz, ka tikai tas, ko valsts ir atļāvusi, ka tas ir atļauts. Man tas neliekas pareizi.

Un tieši tāpēc es saku, ka tāpēc šeit nav tas klasiskais valsts objekts, kas ir valsts publiskais īpašums. Tāpēc arī šie principi te nav attiecināmi.

L. Jambuševa.

Bet vai jums ir zināms, ka tomēr publisko lietu tiesību doktrīnā gaisa telpa tiek uzskatīta par valstij piederošu publisku lietu, uz kuru, protams, nevar izlietot

īpašumtiesības klasiskajā izpratnē, jo tā ir bezķermeniska lieta, bet tomēr tā ir publiska lieta, uz kuru valsts tād šo publisko varu īsteno. Un līdz ar to, vai tiešām jūsuprāt neviens publisko tiesību princips te nebūtu piemērojams?

J. Kārklīšs.

Nu, jūs mani nepārlicināsi par to, ko es esmu atzinumā rakstījis un tagad tas jau ir vairāk tā kā eksāmena jautājums, vai šādi principi ir piemērojami, vai nav. Tā kā es atļaušos neatbildēt. Mēs ieiesim garā diskusijā. Es teicu, ka, protams, ka ir... protams, ka ir... bet šajā aspektā, ņemot vērā šo te spektra tiesību to kodola būtību, šeit nav attiecināmi tie principi, kā tas ir uz izrakteņiem, dabas resursiem. Tāds ir mans viedoklis. Un jūs tam nepiekrītat.

L. Jambuševa.

Jā. Paldies, jums par atbildēm uz jautājumiem.

A. Laviņš.

Tā... paldies. Kārklīņa kungs, Satversmes tiesas vārdā teikšu jums paldies par dalību tiesas sēdē un sniegto jūsu viedokli un sniegtajām atbildēm. Novēlēšu jums jauku dienu! Paldies. Varat doties ieplānotajās dienas gaitās.

J. Kārklīšs.

Visu labu!

A. Laviņš.

Tā tad mums ir palicis neizlemts pieteikuma iesniedzēja pārstāvja pieteiktais otrs lūgums. Ir nepieciešams laiks, lai iepazītos ar šiem dokumentiem. Jūs minējāt 30 minūtes... vismaz...

L. Jambuševa.

Jā, tas būtu pietiekami.

A. Laviņš.

Labi. Tā tad, šobrīd pulkstenis ir viena minūte pāri pulksten diviem pēcpusdienā. 45 minūtes tiks dots laiks un tāpēc tiek izsludināts pārtraukums līdz pulksten 14.45.

Turpināsim tiesas sēdi tieši ar šā jautājuma izlemšanu.

Pārtraukums līdz pulksten 14.45.

(Pārtraukums.)

A. Laviņš.

Lūdzu, sēdieties!

Turpinām tiesas sēdi.

Saeimas pārstāvei vaicāšu – kāds ir jūsu viedoklis pēc iepazīšanās ar lūgumam pievienotajiem trim dokumentiem? Kāds ir Saeimas viedoklis par to pievienošanu lietas materiāliem? Lūdzu!

L. Jambuševa.

Jā, paldies. Tātad esmu iepazīsies ar šiem dokumentiem, un nav pretenziju pret to pievienošanu lietai. Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Arī otrs lūgums tiek apmierināts, un visi šie trīs dokumenti lūgumā norādītie tiek pievienoti lietas materiāliem.

Pirms lemjam par lietas izskatīšanu pēc būtības pabeigšanu, vēl ir jautājumi, ko tiesa vēlas uzdot lietas dalībniekiem.

Vārds tiesnesim Gunāram Kusiņam. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā. Pieteikuma iesniedzējas pārstāvjiem.

Divi jautājumi par faktiskajiem apstākļiem, tikai lai es pareizi būtu sapratis... un tiesa būtu pareizi sapratusi.

Jūs tiesas sēdē norādījāt, ka pieteikuma iesniedzējas strīdus radiofrekvenču lietošanas tiesības piešķirtas ar 2001. gada 23. janvāra lēmumu.

Vai minētais lēmums, kā jūs to nosaucāt, ir Satiksmes ministrijas Sakaru departamenta vēstule – „Kā jau iepriekš informējām, jums bezvadu fiksētās piekļuves sistēmas izveidei piešķirti divi kanāli.” Vai tas ir tas, ko jūs saucat par to lēmumu?

M. Šķiņķis.

Jā, godātā tiesa, tas ir tas, ko mēs saucam par lēmumu.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies.

Un tad saistībā ar tiem dokumentiem, kurus jūs lūdzāt pievienot.

Vai no tiem ir saprotams tas, ka „Bite” „Tele2” vērsās pie Regulatora un patiesībā mēs varam redzēt, ka ir tā kā divas pakāpes – vispirms lietošanas tiesību nodošana „Centuria” un tad kopīga izmantošana, vienlaikus saglabājot katram subjektam īpašumtiesības uz viņiem piešķirtajām frekvencēm? Vai es pareizi saprotu

to, kas ir bijis lūgums Regulatoram?

M. Šķiņķis.

Pirmā pakāpe nav notikusi vai nav bijusi lūgta nodošanā apstrīdētā regulējuma izpratnē. Jo apstrīdētā regulējuma izpratnē un arī esošā Elektronisko sakaru likuma izpratnē tātad nodošanas gadījumā nodevējs zaudē tiesību izmantot savas īpašumtiesības. Un „Centuria” projektā absolūti tas tā nebija. Līdz ar ko šajā projektā lietotais vārds „tālāknodešana” nav tā nodošana, par ko ir strīdus šajā lietā.

G. Kusiņš.

Jā. Tas tajā lūgumā izmantotais termins nav ar tādu pašu tvērumu, kā ir Elektronisko sakaru likumā domāts?

M. Šķiņķis.

Jā, absolūta taisnība.

G. Kusiņš.

Un tas arguments, kā jūs esat norādījuši, ka viņi saglabā īpašumtiesības, tad tas nav tas arguments, kāpēc nav tās tālāknodešanas? Katrs no pieteicējiem, kas ir norādīts šajā lūgumā, saglabā īpašumtiesības uz konkrētām spektra joslām. Un tas izslēdz to, ka tā ir tālāknodešana?

M. Šķiņķis.

Jā. Tas ir tas centrālais apsvērums, kas pilnībā izslēdz to, ka tā ir nodošana. Bet no projekta apraksta var redzēt vēl citus apsvērumus, kur tas ir redzams, kur tiek aprakstīts, ka SIA „Centuria” ir faktiski tāds tehnisks veidojums, kas ir pavisam citai funkcijai, nevis frekvenču izmantošanai kā apstrīdētā regulējumā.

G. Kusiņš.

Jā, Labi. Paldies. Nav jautājumu vairāk.

A. Laviņš.

Jā, paldies.

Tātad tiesnešiem jautājumu vairs nav.

Tāpēc vaicāšu lietas dalībniekiem, vai varam pabeigt lietas izskatīšanu pēc būtības?

M. Šķiņķis.

Pieteikuma iesniedzējas ieskatā varam.

L. Jambuševa.

Arī Saeima tam piekrīt.

A. Laviņš.

Paldies. Sēdieties.

Tānad lietas izskatīšana pēc būtības tiek pabeigta un pārejam pie tiesu debatēm. Debatēs katrai pusei tiek dots laiks līdz 30 minūtēm.

Un vārds, kā ierasts, pirmajiem ir pieteikuma iesniedzējiem. Lūdzu, klausāties jūs tiesu debatēs.

M. Šķiņķis.

Godātā tiesa! Liels paldies par iespēju šo lietu izskatīt mutvārdu procesā un arī par tiesām arī tiesas iedziļināšanos šajos ļoti sarežģītajos daudzajos arī tehniskas dabas jautājumos.

Izskatot lietu, es esmu pārliecināts, mēs esam pārliecināti, ka ir gūts apstiprinājums tam, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmei.

To, ka apstrīdētajā normā ietvertais absolūtais aizliegums jeb, kā to raksturoja Tieslietu ministrijas pārstāve, neatspēkojamā prezumpcija neatbilst Satversmei, tieši vai netieši atzina faktiski visas pieaicinātās personas šajā lietā. Tieslietu ministrija, Konkurences padome, Regulators, arī citi atzina, ka var būt situācijas, ka šajā normā ietvertais absolūtais aizliegums nevis veicina konkurenci, bet, tieši otrādi, kropļo konkurenci. Tānad pat iestādes, kuras atbild par šī regulējuma ieviešanu Latvijā un ievērošanu, faktiski atzīst, ka leģitīmo mērķi apstrīdētā norma nenasiedz vismaz atsevišķos gadījumos.

To, vai tiesību nodošana patiešām veicina konkurenci vai kropļo to, vai nerada kādas citas negatīvas sekas Latvijā un Latvijas situācijā atbilstoši arī direktīvai, bet praksē, faktiski var izvērtēt tikai Regulators, izvērtējumu veicot katrā konkrētā situācijā. Arī to atzina Tieslietu ministrija, Konkurences padome, Regulators, Satiksmes ministrija faktiski, Latvijas pārstāve starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās to arī atzina, turklāt viņa atzina arī to, ka faktiski Regulatora izvērtēšanas instruments ir alternatīvs līdzeklis Konvencijas izpratnē, tādējādi pēc būtības atzīstot, ka apstrīdētā norma neatbilst Konvencijai.

Tieslietu ministrijas pārstāve tiesas sēdē arī apstiprināja, ka regulējums neatbilst Satversmei un, manuprāt, arī nevar interpretēt savādāk viņas viedokli kā tādu, ka arī neatbilst direktīvai.

Tānad, par normas neatbilstību samērīguma principam un to, ka tā nepamatoti pieļauj atšķirīgu attieksmi pret salīdzināmām personām, nu, manuprāt, lietā ir bezmaz vai *consensus*. Un, ievērojot šo apstākli, savā debašu runā es vairāk laika veltīšu trīs jautājumiem, par ko vairāk bija diskutēts tiesas sēdēs. Tādi, manuprāt, bija trīs: par

īpašumtiesību apjomu, par to, vai personas, kuras ir ieguvušas šīs tiesības par maksu un bez maksājuma, ir salīdzināmas grupas un par sešu mēnešu skaitīšanas jautājumu.

Vispirms par īpašumtiesību apjomu. Pirmkārt, īpašumtiesība ir konstitucionāla tiesība un, mūsaprāt tādēļ Satversmes saturs un arī īpašumtiesību saturs nav noskaidrojams, interpretējot zemāka juridiska spēka gan normatīvos, gan administratīvos aktus. Tādēļ, manuprāt, teiksim tā... pieķeršanās pārāk daudz satiksmes ministra 1993. gada kārtībai, kā izdot licences, vai tai pašai 2000. gada licencei, mūs ved dažviet ne tajā diskusijā, kur būtu jāved, jo tāpat, kā es vēlreiz uzsveru, Satversmes 105. panta saturs ir interpretējams, neizmantojot zemāka juridiska spēka normatīvos un administratīvos aktus.

Otrkārt, īpašumtiesība, par kuru mēs runājam, ir tiesība brīvi rīkoties ar frekvenču lietošanas tiesībām. Saeimas sēdē izteica pozīciju, ka arī citi komersanti vai citiem komersantiem taču piemīt tikai tiesība vērsties pie Regulatora, cenšoties radīt iespaidu, ka strīds ir par tiesību vērsties pie Regulatora. Te es gribu uzsvērt, ka tā tas nav. Un, kā to arī izskaidroja Tieslietu ministrijas pārstāve un arī Latvijas pārstāve starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās, tālākknodošanas tiesība ir īpašumtiesības tvērumā, kuru noteiktos gadījumos var ierobežot, tajā skaitā Regulatora veiktā izvērtējuma procesā. Un tāpat Regulatora process ir process, kurā tiesību var ierobežot, nevis tā ir vērsšanās pie Regulatora ir īpašumtiesība. Un te es to gribu uzsvērt un uzsvērt arī to, ka arī Saeimas pārstāve, atbildot uz manu jautājumu pirmajā tiesas sēdē, kur es trīs reizes atkārtāju vienu jautājumu un beidzot saņēmu atbildi, pārstāve apstiprināja, ka tāpat citām personām, kurām nav apstrīdētā norma adresējama, piemīt īpašumtiesības. Tad tā tiesība lūgt tālākknodošanu Regulatora procesā, tā ir īpašumtiesība.

Treškārt, mēs esam pamatojuši un lietā par to arī nav strīdu, jo to ir atzinusi arī Saeima un arī Regulators. Saeima teica īsi, bet tomēr atzina, ka ir pastāvējuši brīži, kad pieteikuma iesniedzēja varēja tālāk nodot frekvenču lietošanas tiesības. Veikt tālākknodošanu, piemēram, reorganizācijas ceļā vēl varēja, kā to izdarīja „Tele2” 2012. gadā, varēja vēl līdz apstrīdētās normas spēkā stāšanās brīdim.

Te svarīgi ir, man liekas, manuprāt tas, ko teica Rasnača kungs tiesas sēdē, ka svarīgi ir ne vien tas, kā kaut kas varētu tikt saprasts no iestāžu lēmumiem vai normatīvajiem aktiem, šobrīd skatoties uz šo visu situāciju, bet arī tas, kā regulējums tika interpretēts un saprasts gan no tirgus dalībniekiem, gan no Regulatora. Un tādēļ vēlreiz uzsveru, ka Regulators un arī fakti lietā ir pierādījuši to, ka dabā vai realitātē visi izprata to, ka tiesība nodot tālāk ir frekvenču lietošanas tiesību neatņemama sastāvdaļa un, kā es teicu, tad tā tika realizēta un tika realizēta vairākkārt šajā vairāk kā divdesmit gadu periodā.

Ceturtkārt. Pie īpašumtiesību apjoma es uzsveru, ka mūsu pamatpozīcija ir un tās pareizību tiesas sēdē apstiprināja arī Tieslietu ministrija un Latvijas pārstāve starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās, ka tam, vai sākotnēji 2001. gadā ir kā īpaši piešķirtas tālāknodošanas tiesības vai nav, teiksim, vērtējot īpašumtiesību apjomu, nav tiesiski izšķirošs jautājums, jo tiesība nodot tālāk izriet no pašas īpašumtiesības būtības. Tiesība brīvi rīkoties ar kādu iegūtu tiesību ir Satversmes 105. panta kodolā un attiecīgi, ja kāds teiktu, ka jau sākotnēji tika piešķirta tiesība bez tiesības nodot tālāk, tas nozīmētu vien to, ka jau sākotnēji ir paredzēts bijis pieteikuma iesniedzējas īpašumtiesību ierobežojums, nevis ka tā tiesību nav tikusi piešķirta.

Mūsdienās, ja mēs skatāmies ar tādu arī šodienas aci, mūsaprāt nevar pastāvēt šaubas par to, ka tiesība nodot tālāk ir neatņemama frekvenču lietošanas tiesība, ka tā ir īpašumtiesību elements, kuru Eiropas Savienības likumdevējs ar Sakaru kodeksu, ar jauno direktīvu un jau iepriekš ar 2009. gada direktīvu, ir noteicis pat kā vienu no galvenajiem instrumentiem, ar kuru palīdzību Eiropas Savienības tirgū tiek veicināta 5G tehnoloģiju attīstība un godīga konkurence. Tādēļ, ja kāds argumentētu un teiktu, ka īpašumtiesību tvērumā neietilpst tiesība nodot tālāk, šāds secinājums, mūsaprāt, būtu ne vien neatbilstošs Satversmes 105. pantam, bet arī pretējs Eiropas Savienības tiesību regulējumam. Tāds secinājums būtu pretrunā ar Eiropas Savienības pamattiesību hartas 16. pantu un Sakaru kodeksu.

Un tādējādi izdarīt pretēju secinājumu par īpašumtiesību tvērumu mūsaprāt varētu tikai tādā gadījumā, ja tiktu pieļauts Eiropas Savienības tiesību pārkāpums, ko mūsaprāt šajā lietā tas tāds secinājums nebūtu izdarāms.

Līdz ar ko par īpašumtiesību apjomu mūsaprāt mūsu pozīcija ir pamatota, to apstiprina pieaicināto personu viedokļi, pierādījumi lietā un mēs uzskatām, ka to mēs esam pamatojuši.

Par otro jautājumu – par Satversmes 91. pantu un salīdzināmām grupām.

Mūsaprāt ir nostiprināts tas, ka lietas izskatīšanas gaitā arī, ka visas personas, kuras ir ieguvušas frekvenču lietošanas tiesības bez maksas vai par maksu, ir salīdzināmas grupas. Šajā sakarā es vispirms gribētu uzsvērt, ka pretējs secinājums būtu pretrunā ar tehnoloģiskās neitralitātes principu. Atzīstot, ka sakaru pakalpojumu tirgū darbojošos uzņēmumus nevar atzīt par salīdzināmām grupām, tiktu apdraudēts viens no Elektronisko sakaru likuma izveidotā tirgus uzraudzības mehānisma, teiksim, kodoliem, kura mērķis ir godīga konkurence starp visiem tirgū esošajiem uzņēmumiem, neatkarīgi no tehnoloģijas, ar kādu uzņēmums strādā, neatkarīgi no tā, kā iegūtas tiesības, neatkarīgi no tā, vai uzņēmums ir liels vai mazs un tā tālāk. Līdz ar ko es uzskatu, ka tiešām pretējs secinājums būtu pretrunā ar tehnoloģiskās neitralitātes principu.

Runājot jau detalizētāk. Saeimas pozīcija šajā lietā ir, ka visas personas, kuras ir saņēmušas frekvenču lietošanas tiesības, atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos. Tāda vismaz bija līdz debašu runai Saeimas pozīcija, arī Saeimas sēdēs un mēs un kā tas bija dzirdams no lietas dalībniekiem, no pieaicinātajām personām, arī Tieslietu ministrijas, arī no Latvijas pārstāves starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās, citi eksperti... faktiski visi eksperti, es teiktu, uzskata tieši tāpat. Šeit ir jānorāda, ka arī no Eiropas Savienības tiesas judikatūras izriet tāds būtisks apstāklis, ka, meklējot salīdzināmās grupas, ir primāri jāņem vērā attiecīgā akta, kurā paredzēta konkrētā atšķirība, mērķis. Un šeit ir uzsvars... tāpat Saeima ir definējusi un uztur, ka mērķis ir nodrošināt godīgu konkurenci. Līdz ar ko vienlaikus Saeima tāpat apstiprina, ka tieši šī mērķa kontekstā visas personas, kuras ir saņēmušas frekvenču lietošanas tiesību ir salīdzināmas grupas. Un pie šādiem apstākļiem, mūsaprāt, teiksim pretējs secinājums vai pārdefinējot mērķi pretēji Saeimas pozīcijai un tādējādi pateikt, ka šīs grupas nav salīdzināmas, būtu pretrunā arī ar to, kā Eiropas Savienības tiesa uz šo jautājumu skatās un kā vispār ir paredzēts uzraudzīt, regulēt un nodrošināt godīgu konkurenci Elektronisko sakaru tirgū.

Otrkārt. Tas, ka šīs grupas ir salīdzināmas, pilnībā sakrīt ar līdzšinējo Satversmes tiesas judikatūru. Mūsaprāt, Satversmes tiesa vairākkārt ir atzinusi, ka, veicot analīzi pa personu grupām, ir jāņem vērā tiesību nozare, kurā ietilpst norma. Un, sekojot šai metodoloģijai, mēs redzam, ka visās lietās, kur Satversmes tiesa ir analizējusi regulējumu, kas skar konkurences tiesību jautājumus, tā ir atzinusi, ka tie tirgus dalībnieki, kas savā starpā konkurē, ir salīdzināmas grupas. Octas lieta, Tavex lieta, iepirkumu lieta un citas. Tātad, šajā gadījumā komersanti, kuri sniedza elektronisko sakaru pakalpojumus izmantojot frekvences, tajā skaitā datu pārraižu pakalpojumus, interneta pakalpojumus un citus 5G tehnoloģijā arī balstītus pakalpojumus, nevar nebūt salīdzināmas grupas. Es uzveru, un arī lietā ir tas pierādīts un tāpat lietas materiāli to apstiprina, ka arī pieteikuma iesniedzēji šobrīd konkurē ar tajā skaitā „LMT” un „Tele2” datu pārraižu, interneta pakalpojumu un citos ar 5G tehnoloģijām balstītos tirgos, mobilo pakalpojumu tirgos. Nesalīdzināt būtu, mūsaprāt, nepamatoti.

Treškārt. Meklējot atbildi uz salīdzināmo grupu apsvērumu, jāņem vērā, mūsaprāt, nedrīkst ignorēt Latvijas situāciju elektronisko sakaru tirgū tieši kontekstā ar frekvenču lietošanas tiesību iegūšanu. Lai nodrošinātu 5G tehnoloģijās balstītu pakalpojumu, nepietiek ar strīdus frekvenču lietošanas tiesībām. Ir jāizmanto arī citas joslas. To precīzi tiesas sēdē apstiprināja VASas pārstāvis.

Un šajā kontekstā aplūkojot to, kā frekvenču lietošanas tiesības ir ieguvuši kaut vai tie uzņēmumi, kuri šobrīd izmanto 5G tehnoloģijā izmantojamās frekvences, mēs redzam, ka gan „LMT”, gan „Tele2” arī vismaz daļu no tiesībām ir ieguvušas bez maksas.

Un tādēļ, mūsaprāt, būtu absolūti neloģiski šos komersantus atzīt par nesalīdzināmiem ar „UNISTARS”, jo arī šie uzņēmumi ir ieguvuši un izmanto frekvenču lietošanas tiesības, kuras ir ieguvuši tieši tādā pašā procedūrā, kā pieteikuma iesniedzēja. Turklāt tās izmanto, tajā skaitā konkurējot ar „UNISTARS”, un arī, protams, ar „Bite”, bet arī ar „UNISTARS”.

Turklāt es šeit vēlreiz tiešām vēlos uzsvērt, ka „Tele2” bez maksas ir ieguvusi radio frekvenču lietošanas tiesības tieši strīdus 3,6 GHz joslā, tajā pašā par ko mums ir lietā strīds. Tātad es pat teiktu, ka vairāk šajā grupā esošie uzņēmumi ir nevis salīdzināmā, bet faktiski identiskā tiesiskā situācijā, ja aplūko tos kontekstā ar tirgus situāciju un realitāti Latvijā.

Ceturtkārt. Pie 91. panta jautājuma Latvijas pārstāve starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās pamatoti norādīja, ka būtisks apstāklis ir tas, ka strīdus frekvenču lietošanas tiesības 2001. gadā ir iegūtas vienīgajā tiesiskajā procedūrā, kādā šīs tiesības varēja iegūt. Vēlāk pieteikuma iesniedzējai ir liegts piedalīties izsolēs, lai par maksu iegūtu frekvenču lietošanas tiesības strīdus joslā. Tātad valsts nemaz nav devusi iespēju pieteikuma iesniedzējai citādā veidā šīs tiesības iegūt, kā vien... kā it kā ir ieguvuši, kādas it kā nesalīdzināmas personas.

Arī Satiksmes ministrijas pārstāve un faktiski arī šodien mēs dzirdējam Kārklīņa kungu un citus ekspertus... bet Satiksmes ministrijas pārstāve, kas būtiski šo apstākli uzsvēra kā tādu iemeslu, kādēļ Satiksmes ministrija arī šī likumprojekta izstrādes gaitā piedāvāja vai uzskatīja par pareizāku tādu regulējuma pieņemšanu, kas tālāknodošanu atļautu. Tieši arī šo aspektu Satiksmes ministrijas pārstāve izcēla, sniedzot savu viedokli šajā lietā.

Un visbeidzot, vai kā piektais punkts šeit. Man atkal ir jāatgriežas pie strīdus regulējuma mērķa, kas esot nodrošināt godīgu konkurenci. Un te jāsaka, ja tiesa uzskatītu, ka tirgū esošie uzņēmumi nav salīdzināmi, ja tie ir ieguvuši tiesības atšķirīgā procedūrā, tad man nāktos izdarīt, es atļaušos teikt, pat tādu absurdu secinājumu, ka tirgū nav salīdzināms vispār neviens uzņēmums, jo atkal jau tā realitāte Latvijas tirgū ir tāda, ka Latvijas elektronisko sakaru pakalpojumu tirgū nav divi vienādi uzņēmumi, kas būtu ieguvuši šīs tiesības identiskā veidā. Kā jau mēs esam noskaidrojuši ar lietā esošajiem pierādījumiem, ir uzņēmumi, kas ir ieguvuši tikai maksājot, ir tādi, kas ir ieguvuši tikai par velti, iespējams, tādu pat nemaz nav... respektīvi, ir ļoti dažādi salikumi. Līdz ar ko, ja mēs nonākam pie secinājuma, ja tas ir kritērijs, kā atrast salīdzināmās grupas, mēs secinātu, ka nav vispār divu salīdzināmu uzņēmumu un tad sanāk, neviena nevar... ne vien ir šie uzņēmumi... ne vien pret viņiem var attiekties atšķirīgi, bet sekojot Satversmes tiesas metodoloģijai, iespējams, pat ir pienākums regulēt atsevišķi atšķirīgi šos katru Latvijas tirgū esošo uzņēmumu. Un tādā gadījumā mēs faktiski... manuprāt, pilnībā tiktu sagrauts tādas godīgas konkurences modelis elektronisko sakaru tirgū, jo katru varētu regulēt un pret katru varētu attiekties atšķirīgi.

Līdz ar ko šāda pieeja mūsaprāt nav pamatota un nevarētu būt par pamatoti atzītu, lai noteiktu, vai grupas ir vai nav salīdzināmas.

Un visbeidzot nedaudz par Eiropas Savienības tiesību regulējumu. Es atsaucos šeit uz C-560-17 lietu, kas ir arī, piemēram, Regulatora viedoklī pausta. Un vēlreiz uzsveru, ka faktu līdzība tostarp ir jānosaka un jānovērtē, ņemot vērā attiecīgā akta, kurā paredzēta konkrētā atšķirība, mērķi.

Un vēlreiz uzsveru, ka tiesību norma, kura ir pieņemta ar mērķi nodrošināt godīgu konkurenci tāpat ir tā, kuru mēs analizējam, un šis mērķis ir definēts arī un šī tiesību norma ir pieņemta, ieviešot Eiropas Savienības direktīvu, un tāpat, ja elektronisko sakaru komersanti, kuri savā starpā konkurē netiek salīdzināti vienas grupas ietvaros, tad es uzsveru, ka nodrošināt godīgu konkurenci nav iespējams. Un tādēļ izdarot secinājumu, ka strīdus grupas nav salīdzināmas, manuprāt, tad sanāk loģiski izdarīt secinājumu, ka šāds secinājums būtu pretrunā ar Eiropas Savienības tiesībām un attiecīgi tad sanāk, ka rodas Eiropas Savienības tiesību pārkāpums.

Par sešu mēnešu termiņu. Šajā daļā es runāšu par trīs punktiem, kas katrs alternatīvi vai pats par sevi pamato, ka sešu mēnešu termiņš ir ievērojams.

Pirmais punkts. Apstrīdētā norma ir pilnīgi jauna tiesību norma, kāda līdz šim Latvijas tiesību sistēmā nav pastāvējusi. Tā ir pieņemta ar jaunu likumu, ieviešot jaunu direktīvu, jaunā likumdošanas procesā ar mērķi regulēt situāciju tirgū pilnīgi jaunos apstākļos, kuros Eiropas Savienībā tiek ieviesta iepriekš nepastāvējusi 5G tehnoloģija. Tas, ka šī tiesību norma nav salīdzināma ar iepriekšējo regulējumu, pierāda kaut vai tas, ka iepriekš pieteikuma iesniedzēja reorganizācijas ceļā varēja nodot frekvenču lietošanas tiesības, šobrīd nevar, tāpat iepriekš nepastāvēja kopīgas izmantošanas iespējamība, šobrīd pastāv. Vēl arī tiesību piemērotāji, piemēram, Regulators veco regulējumu izprata un piemēroja pilnīgi atšķirīgi no apstrīdētās normas un apstrīdētā jaunā regulējuma izpratnē.

Attiecīgi tāpat norma ir pilnīgi jauna tiesību norma, kas šobrīd tiek piemērota pilnīgi jaunos gan tiesiskos, gan faktiskos apstākļos.

Tas ir pirmais punkts, ko es gribēju uzsvērt.

Otrais. Par „Centuria” projektu. Satversmes tiesa ir atzinusi tāpat, ka tiesību normas piemērotājs... Tas vien, ka tas ir atsaucies uz kādu tiesību normu, tas nenozīmē, ka pieteikuma iesniedzēja tiesību aizskārumu rada šī tiesību norma. Un „Centuria” projekts kaut kādā ziņā, es teiktu, ir tāds klasisks piemērs, manuprāt, kur šī Satversmes tiesas tā tēze piedzīvo tādu faktisko apstākļu sadursmi ar šo tēzi, jo, kā mēs to redzam no šī projekta, kā mums šķiet, un mēs esam arī to pierādījuši, ka Regulators patiešām vietām un arī pieteicēja vietām atsaucās, vai lieto šo tālāknodošanas jēdzienu vai šī tālāknodošanas aizlieguma jēdzienu, taču realitāte ir tāda, ka „Centuria” projekta realizācija nebija iespējama ne jau tādēļ, ka to liedza tālāknodošanas aizliegums vai kas tamlīdzīgs, bet faktiski tā neizdošanās vai neiespējamība to projektu realizēt pamatā

bija divu citu iemeslu dēļ.

Un pirmais, es pat teiktu svarīgākais, tātad iemesls bija tāds, ka tas bija frekvenču kopīgas izmantošanas projekts, nevis nodošanas projekts, un te ir jāuzsver, tātad ko es arī atbildot uz tiesneša jautājumu uzsveru vēlreiz, ka nodošanas gadījumā tiek zaudētas lietošanas tiesības vai īpašumtiesības, bet kopīgas izmantošanas – nē. Un tātad, kā to apstiprināja arī Regulators tiesas sēdē, arī lietā esošie pierādījumi to pierāda, tātad šis bija kopīgas izmantošanas projekts, kura ietvaros vai kura realizācijai pieteikuma iesniedzēja vēlējās direktīvas tiešu piemērošanu. To Regulators nevēlējās akceptēt, nepiekrita tam, līdz ar ko „Centuria” projektu nevarēja realizēt nevis dēļ nodošanas aizlieguma, bet dēļ kopīgas izmantošanas institūta neesamības Latvijas tiesību sistēmā.

Tas ir pirmais „Centuria” nepiemērošanas vai „Centuria” projekta apstrīdētā regulējuma vai nodošanas aizlieguma nepiemērošanas elements. Un otrais... to rāda arī „Centuria” lēmums un ziņojums, kas ir pamatā „Centuria” lēmumam 89. lapā, piemēram, bet arī Regulatora pārstāve tiesas sēdē apstiprināja, ka „Centuria” lēmuma projekta realizācija tādā veidā, kā to vēlējās „UNISTARS”, tika liegta tādēļ, ka Regulators uzskatīja, ka šāds projekts kropļos konkurenci. Tātad, šo projektu traucēja realizēt Regulatora secinājums, ka projekts ir drauds godīgai konkurencei.

Tātad, pat ja 2021. gadā būtu pastāvējis frekvenču kopīgas izmantošanas tiesību institūts, tāpat projekts nebūtu realizējams. Un pēc tam šis projekts tika atsaukts un tā realizācija nekad netika uzsākta.

Pabeidzot par otro punktu pie sešu mēnešu termiņu.

Trešais punkts. Un šeit jārunā par trešo lielo bloku un tas ir arī balstīts Satversmes tiesas judikatūrā, un tas ir tāds, ka tikai 2022. gada jūlijā „UNISTARS” sajuta ar apstrīdēto normu radīto aizskārumu.

Satversmes tiesa ir norādījusi, ka var būt situācijas, ka tiesību norma, kura iepriekš neaizskāra personas tiesības un kuras radītais aizskārumu personai šķita maznozīmīgs, konkrētā brīdī sāka ietekmēt personas pamattiesības tādā veidā, ka liek tai izjust būtisku aizskārumu. Attiecīgi persona, iesniedzot pamatojumu un pierādījumus pamattiesību aizskārumam, objektīvu tiesisko un faktisko apstākļu maiņas dēļ ir tiesīga vērsties ar pieteikumu Satversmes tiesā. Kā to Satversmes tiesa skaidro, tātad par atskaites punktu pieteikuma iesniegšanas termiņa aprēķināšanai šādā gadījumā tiek uzskatīts brīdis, kad persona izjutusi aizskārumu.

Mēs esam pierādījuši un pamatojuši, kādēļ iepriekš likumā pastāvošais frekvenču tālāknodošanas aizliegums neskāra pieteikuma iesniedzēju jeb kādēļ „UNISTARS” to neuzskatīja par būtisku. Papildus jau iepriekš skaidrotajam, ko es pirmajos divos lielajos punktos skaidroju, mēs esam pierādījuši, ka paralēli ar „Centuria” projektu, „UNISTARS” realizēja arī alternatīvu frekvenču kopīgas izmantošanas projektu, kas bija nacionālas viesabonēšanas projekts. Līdz ar to

„UNISTARS” „Centuria” neizdošanos neuzskatīja par būtisku notikumu ne vien manis jau iepriekš analizēto apsvērumu dēļ, bet arī tādēļ, ka „UNISTARS” bija alternatīva, kā savu biznesa modeli, kopīgas izmantošanas modeli, realizēt. Taču... un te es nonāku pie objektīvām tiesisko apstākļu izmaiņām, 2022. gada jūlijā notika vairākas, tātad, objektīvas tiesisko faktisko apstākļu izmaiņas, kas padarīja „UNISTARS” aizskārums par būtisku. Un es vēlos uzsvērt, ka mēs esam pierādījuši un pamatojuši gan objektīvus tiesiskos, gan faktiskos apstākļu izmaiņas un tātad, atbilstoši Satversmes tiesas judikatūrai, gan nav jāpierāda abi, pietiek ar vienu... bet mēs uzskatām, ka mēs esam pamatojuši gan objektīvus faktiskos, gan tiesiskos.

Vispirms par pierādītajām tiesisko apstākļu izmaiņām, kuras mēs uzskatām par tādām. Pirmkārt, tika pieņemts jaunais Elektronisko sakaru likums, kas attiecībā uz nodošanu paredz citādu regulējumu, un šādi tiesiskie apstākļi pirms 2022. gada jūlija nepastāvēja.

Otrs. Ar apstrīdēto normu ir pārņemts Sakaru kodekss, direktīva un tās 51. pants nepareizs jeb ir nepareizi ieviesta direktīva. Arī šāds apstākļi pirms 2022. gada jūlija nepastāvēja.

Un trešais. Tātad apstrīdētā norma ir pieņemta likumdošanas procesā, neievērojot labas likumdošanas principu. Un arī šis apstākļi pirms 2022. gada jūlija nepastāvēja.

Šos un jo īpaši argumentus, ka apstrīdētā norma ir... ar to ir nepareizi ieviesta direktīva, un ka nav ievērots labas likumdošanas princips, ir iespējams pārbaudīt tikai šobrīd. Jo sanāk, ja seši mēneši ir nokavēti pirms strīdus direktīvas ieviešanas Latvijā vai pirms labas likumdošanas principa pārkāpuma, tad nāktos secināt, ka atsevišķos gadījumos privātpersona vispār nevar panākt tiesību normas pārbaudi Satversmes tiesā. Mūsaprāt, šāda pieeja būtu pretrunā ar Satversmes 92. pantu, jo tas nozīmētu, ka Latvijā ir tādas tiesību normas, kuras neatbilst Satversmei, iespējams, bet kuras persona nekad nevar pārbaudīt Satversmes tiesā. Un mūsaprāt tāda pieeja būtu nepareiza.

Tas ir par būtisko tiesisko apstākļu momentiem jūlijā. Un šeit tātad datums ir 2022. gada 29. jūlijs, kad apstrīdētā norma stājās spēkā. Tad mēs skaitām sešus mēnešus.

Par pierādītajiem faktiskajiem apstākļiem, izmaiņām 2022. gada jūlijā un kamdēļ tās bija būtiskas pieteikuma iesniedzējai.

Tās bija šādas.

Pirmā. Kā to apliecināja arī VASas tiesas sēdē sniegtais viedoklis un mūsu iesniegtie pierādījumi, 2022. gada jūlijā Latvijā notika pirmais straujais lēciens 5G tīkla attīstībā Latvijā. Kas nozīmē, ka „UNISTARS” un arī „Bite” konkurenti uzsāka strauju 5G tīkla attīstību. Tas savukārt nozīmēja to, ka tie drīzumā sāka saviem klientiem pilnvērtīgi piedāvāt 5G tehnoloģijās balstītus pakalpojumus. Tas sakrita ar brīdi, vēl vienu faktisku notikumu, kad nacionālās viesabonēšanas vairumtirdzniecības

pakalpojumu projekts tehnisku iemeslu dēļ izrādījās nerealizējams. „UNISTARS” realizētais projekts, nerealizējams. Ņemot vērā, ka tieši šajā brīdī Latvijā tika uzsākta strauja 5G tīkla attīstība, „UNISTARS” konstatēja, ka tai vairs nav laika, lai meklētu citus alternatīvus veidus, kā realizēt savu biznesa ideju un modeli, kas paredz frekvenču lietošanas kopīgu izmantošanu, tātad koplietošanas modeļus, un tas tātad ir ciešā sasaistē ar strauju 5G tīkla attīstību Latvijā 2022. gada jūlijā.

Un attiecīgi šajā brīdī „UNISTARS” konstatēja, ka citu alternatīvu variantu savu tiesību, īpašumtiesību izmantošanai līdzvērtīgu, kā vien lemt par šo tiesību nodošanu savam saistītajam uzņēmumam „Bite” nepastāv, tādēļ arī tajā brīdī 2022. gada jūlijā pieteikuma iesniedzēja sajuta būtisku savu tiesību aizskārumu.

Mēs esam definējuši, ka datums, kad tas bija, ir ne ātrāk kā 2022. gada 31. jūlijs, tad tur starp būtiskiem tiesisko apstākļu būtiskā notikuma un faktisko apstākļu būtiskā notikuma ir divu dienu starpība, tad ir faktiski vienalga, vai skaita sešus mēnešus no 2022. gada 29. jūlija vai no 31. jūlija, termiņš ir ievērots.

Līdz ar ko es esmu izklāstījis mūsu pozīciju, kas, mūsaprāt, ir apstiprināta arī ar lietā noskaidrotajiem viedokļiem un ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, dokumentiem attiecībā uz tiem trīs jautājumiem, par ko ir diskutēts visvairāk. Atlikušajās trīs minūtēs tikai par to, kā, mūsaprāt, būtu lemjams vai pārbaudāma apstrīdētās normas satversmība, metodoloģiski.

Nu, mūsaprāt, tātad ir vienalga, vai sākt pārbaudi ar normas atbilstību 105. pantam vai 91. pantam, ir jāsāk pārbaude ar to, vai pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu. Un, veicot šo pārbaudi, sākotnēji faktiski ir jāpārbauda tāds faktoloģiskas dabas jautājums par to, vai norma ir pieņemta procesā, kuru varētu uzskatīt par atbilstošu labas likumdošanas principam. Un tātad vispirms ir jāpārbauda, vai pirms tās pieņemšanas tika izvērtēta tā iespējamā neatbilstība Eiropas Savienības tiesību normām un, otrkārt, vai normas pieņemšana tika veikta tādā procesā, ka tika veikta tās pilnvērtīga un pilnīga analīze ne tikai formāli uz klausot dažādus viedokļus, bet arī tos pēc būtības analizējot. Mūsaprāt, kaut vai vēlreiz pārklautosies arī pirms debatēm kaut vai Saeimas atbildīgās komisijas divas sēdes, kurās šī norma tapa – 2022. gada 2. februāra un 8. marta sēde – ir viegli redzēt vai pārliecināties, ka norma ir pieņemta bez jebkādas analīzes par tās iespējamo atbilstību Eiropas tiesībām vai Satversmei. Visas personas un arī valsts institūcijas to tiesas procesa gaitā faktiski ir apstiprinājušas.

To mēs arī dzirdējām no, es atļaušos teikt, arī no Saeimas pārstāves atbildēm uz tiesnešu jautājumiem, arī uz maniem jautājumiem, kur Saeimas pārstāve apstiprināja, ka faktiski atbilstība, piemēram, Eiropas Savienības pamattiesību hartai netika veikta. Neskatoties uz to, ka, piemēram, Saeimas Juridiskais birojs vēl šajā komisijas sēdē 2. februārī teica „es vēlējos saprast par šo te iespējamo neatbilstību direktīvai, par ko runājam”. Bet tā pārbaude netika veikta.

Tāpat Saeimas pārstāve apstiprināja, ka netika vērtēti konkurences aspekti, netika izvērtēti konkrētie tirgi, kādos tirgus dalībnieki strādā un konkurē savā starpā, netika izvērtēts tieši, kā tika apstiprināts moments, ka „UNISTARS” un „Bites” gadījumā tas ir viena tirgus dalībnieks, kur par iespējamo nodošanu konkurence vispār nevarētu nekādu kaitējumu radīt, un tā tālāk.

No Tieslietu ministrijas pārstāves mēs faktiski dzirdējām apstiprinājumu tam, ka vērtējums par atbilstību Eiropas Savienības direktīvai un Satversmei nav ticis veikts. Ja tiktu veikts, tad mēs dzirdējām viedokli, ka tas secinājums būtu, ka neatbilst Satversmei.

Latvijas pārstāve starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās apstiprināja faktiski, ka regulējums neatbilst Konvencijai, tātad arī šis vērtējums nav ticis darīts.

Un to, mūsaprāt, tiešām pierāda gan lietā esošie dokumenti un uzklusītie ekspertu viedokļi, gan arī Saeimas pārstāves atbildes uz tiesnešu un maniem jautājumiem.

Līdz ar ko, godātā tiesa, es uzskatu, ka norma neatbilst Satversmei un tādu spriedumu mēs arī lūdzam pasludināt.

A. Laviņš.

Paldies par jūsu debašu runu.

Vārds debatēs Saeimas pārstāvei. Lūdzu!

L. Jambuševa.

Paldies.

Godātā tiesa!

Savā debašu runā es akcentēju tos šo tiesas sēžu laikā izkristalizējušos būtiskākos strīdus jautājumus un būtiskākos juridiskos aspektus, kurus Saeimas attiecīgi lūdz tiesu ņemt vērā, pieņemot šo nolēmumu.

Un visupirms es vēlos teikt, ka, lai arī šī lieta ir ar tādu specifisku tehnoloģiskas dabas raksturu, tomēr izšķiroši Saeimas ieskatā šajā lietā ir klasiski konstitucionālo tiesību jautājumi. Un, proti, par pieteikuma iesniedzēju tiesību uz īpašuma apjomu, par šo faktisko aizskārumu, proti, tā faktisko esību un par aizskāruma rašanās brīdi. Un visbeidzot arī par likumdevēja rīcības brīvību, regulējot spektru joslas kā publiskas lietas izmantošanas robežas.

Saeima uztur savu lūgumu izbeigt tiesvedību lietā, turklāt pat vairāku atšķirīgu pamatu dēļ, kurus es ieskicēju tālāk savā debašu runā.

Un vēlos visupirms izklāstīt tos Saeimas apsvērumus, kas saistīti ar pieteikuma iesniedzēju tiesību uz īpašuma apjomu, un tas savukārt nozīmē visupirms vēlreiz pievērsties spektra joslu būtībai un raksturam.

Un Saeima uzskata, ka tiesas sēdēs no pieteikuma iesniedzēja un arī no atsevišķu pieaicināto personu puses demonstrēta tāda zināma neizpratne par šo spektru joslu liettiesisko statusu un dabu, piemērojot ļoti klasisku privāttiesiskā rakstura pieeju.

Saeima nevar piekrist šo vispārīgo civiltiesiska rakstura principa attiecināšanai uz šīm spektru joslu lietošanas tiesībām. Neraugoties uz to bezķermenisko, patiešām specifisko dabu, tās ir valsts teritoriālās gaisa telpas sastāvdaļa un vēl valsts pār tām īsteno savu publisko varu. Un tas nav Saeimas izdarīts pieņēmums, ka frekvences un spektru joslas būtu tātad publiskas lietas sastāvdaļa, tas ir vispārīgi atzīts publisko lietu doktrīnā.

Līdz ar to Saeima uzskata, ka attiecībā arī uz šīm spektru joslām un to lietošanas tiesībām ir piemērojami tātad nevis privāto tiesību principi primāri, bet tieši publisko tiesību principi. Un visupirms jau tas ir princips, uz kuru vairākkārt esamu atsaukusies tiesas sēdēs, proti, tas, ka atļauts ir tikai tas, kas ir atļauts ar tiesību normu. Tātad uz tiesību normu vai uz tās pamata radītu piešķirumu personai. Un tādēļ spektra joslas šī lietošana ir atļauta tikai tādā apjomā, kādā tas ir skaidri atļauts caur šo piešķirumu un caur tiesību normu kā šī piešķiruma pamatu.

Un līdz ar to, ievērojot šo spektru joslu publiski tiesisko dabu, Saeima uzsver, ka spektru joslas un to lietošanas tiesības nav kaut kas tāds, kas kādai privātpersonai pienāktos tādā apjomā, kādā tā to ir iecerējusi. Un patiesi likumdevējs, pieņemot normatīvo regulējumu šajā nozarē, ir izšķīries tātad piešķirt komersantiem šīs spektru joslu lietošanas tiesības noteiktā procedūrā. Taču jau no paša sākuma šīs procedūras ir ļoti skaidri regulētas un šī piešķiršana jau no paša sākuma ir notikusi ar skaidriem, zināmiem nosacījumiem un aprobežojumiem un limitiem. Spektru joslu lietošana – tā ir privilēģija, kuru tātad valsts piešķir noteiktā apjomā, un privilēģija ir gan vispār iegūt šīs joslas komersanta lietošanai, gan, vēl jo vairāk, privilēģija ir iegūt šīs lietošanas tiesības bez maksas, kā tas ir noticis arī izskatāmajā lietā.

Un tagad secīgi pievērsīšos pieteikuma iesniedzēja tiesību uz īpašuma apjomam un lietošanas tiesību tādām detalizētākam raksturojumam.

Un Saeima nemaina savu pozīciju ar to šīs lietošanas tiesības ir piešķirtas līdz ar licenci, ko 2000. gadā tātad Satiksmes ministrija ir izdevusi pieteikuma iesniedzējai. Un licencē, tās būtībā 6. punktā, jau ir ietverta šī likumdevēja izšķiršanās, ka, piešķirot šo licenci, tiek piešķirtas arī lietošanas tiesības uz spektra joslām. Un tālāk jau ir vienkārša atsevišķa procedūra, kādā uz šīs licences pamata tolaik Latvijas Valsts elektrosakaru inspekcija ir šīs lietošanas tiesības... precīzāk... šīs frekvences, lai varētu izmantot... šīs lietošanas tiesības ir konkrēti rezervējusi, un kas tad tālāk ir secināms no šīm informatīvajām vēstulēm... vai no šīs Elektrosakaru inspekcijas.

Un Saeima arī jau to ir vairākkārt uzsvērusi, ka licences 13. punkts aizliedza šo licenci un līdz ar to arī ar to saistītās lietošanas tiesības nodot tālāk. To arī atzina Regulators tiesas sēdē. Licence nav izmantojama atsevišķi bez šīm lietošanas tiesībām.

Līdz ar to nododot tālāk licenci, tiktu nodotas tālāk arī lietošanas tiesības. Bet, nu šajā gadījumā tas bija aizliegts jau licenci piešķirot.

Kaut arī pieteikuma iesniedzēji iepriekšējā tiesas sēdē norādīja uz iespēju licences punktus grozīt, līdz ar to hipotētiski panākot šo licences tālāknodošanas lieguma grozīšanu, tas tomēr ir tāds ļoti hipotētisks apsvērums Saeimas ieskatā un tas tikai apliecina pieteikuma iesniedzēja norādi par to, ka šo tālāknodošanas tiesību tai nebija un tā tās varētu, iespējams, iegūt tikai tad, ja atsevišķi lūgtu šos licences punktus grozīt.

Un Saeima arī vēlas uzsvērt, ka pat tad, ja licencē un saistītajos lēmumos nebūtu ierakstīts konkrēts aizliegums tiesības nodot tālāk, tas tomēr nenozīmētu automātisku atļauju komersantam un pieteikuma iesniedzējai šādi rīkoties.

Pieteikuma iesniedzēja arī minēja iepriekš debatē, ka ir bijis periods, kaut īss, kad pieteikuma iesniedzējai ir piemītušas šīs tiesības nodot tālāk un tā to ir varējusi darīt. Saeima tam nepiekrīt, jo Saeima iepriekš tiesas sēdēs ir norādījusi, ka ir bijis periods, kad pieteikuma iesniedzēja varēja lūgt tālād Regulatora piekrišanu īpašā procedūrā, lai šīs tālāknodošanas tiesības iegūtu. Tas bija laika posmā no 2003. līdz 2005. gadam, kad spēka bija tolaik vispirms tā saucamais pirmais Elektronisko sakaru likums un tad otrais Elektronisko sakaru likums, kas abi jau ir zaudējuši spēku. Tur bija skaidri noteikts, ka tālād var prasīt piekrišanu Regulatoram un tikai tad arī var cerēt... iespējams, bet tas nav garantēts, uz šo tālāknodošanas tiesību iegūšanu.

Un, kā jau norādīju iepriekš, publiskas lietas piešķiruma gadījumā ir jāuzlūko šīs spektra joslas lietošanas tiesību piešķirumā dotais apjoms un nav iespējams atvasināt no šī piešķiruma kaut ko jaunu, kādas jaunas tiesības vai jaunas darbības, kas nav tieši atļautas ar šo piešķirumu vai tiesību normu.

Un arī pieteikuma iesniedzēja norādīja, ka it kā Latvijas tiesību sistēmā iepriekš neesot bijis šāds konkrēts aizliegums un ka šī esot pilnīgi jauna tiesību norma Latvijas tiesību sistēmā. Arī tam Saeima nepiekrīt un tas ir izskanējis jau iepriekš tiesas sēdēs, ka vēl pirms šīs jaunās apstrīdētās normas pieņemšanas tālād iepriekšējais Elektronisko sakaru likums paredzēja 47. panta 3.¹ daļā principu, ka komersants nav tiesīgs nodot tālāk šīs lietošanas tiesības, ja par to iegūšanu nav samaksāts. Jā, tas ir pateikts mazliet citādiem vārdiem, mazliet citādā redakcijā, bet šis princips ir identisks apstrīdētajai normai. Un šis princips ir spēkā no 2011. gada. Savukārt vēl pirms šī principa ierakstīšanas Elektronisko sakaru likumā, šis princips bija atrodams Regulatora izdotajos noteikumos, kas bija izdoti tālād uz iepriekš spēkā bijušā Elektronisko sakaru likuma pamata. Un arī šajos 2007. un 2010. gadā izdotajos Regulatora noteikumos bija pateikts, ka nodot tālāk tālād šīs bez maksas iegūtās tiesības komersants nevar.

Tiesas sēdēs arī tika diskutēts par to, vai 5G tehnoloģijas attīstība mobilo sakaru nozarē varētu mainīt un ietekmēt komersanta tiesības uz īpašumu apjomu šobrīd tālād jaunā aspektā.

Un Saeimas viedoklis ir tāds, ka 5G tehnoloģijas attīstība pati par sevi nemaina šo apjomu tādējādi, ka pēkšņi komersantam piekristu vairāk privilēģiju un jaunas tiesības, kas iepriekš tam no normatīvā regulējuma un no šī lietošanas tiesību piešķiruma nav konkrēti izsecināmas. Jo Saeima uzskata, ka, patiesi, 5G tehnoloģiju attīstība maina to, kā var tikt izmantotas spektru joslas, taču tā nenozīmē iespēju atvasināt kaut ko tādu, kas nav tiešā veidā piešķirts vai pat kā šobrīd – ar tiesību normu – tiek konkrēti un skaidri aizliegts.

Pieteikuma iesniedzēja šajā lietā tātad vēlas panākt to, lai tā varētu nodot šīs tiesības, lietošanas tiesības tālāk, tomēr Saeima uzskata, ka tas nav izlemjams šīs lietas ietvaros arī pat tad, ja tā būtu pieteikuma iesniedzējai labvēlīga nolēmuma pieņemšana. Jo, kā Saeima jau iepriekšējās sēdēs ir vairākkārt uzsvērusi, šī apstrīdētajā normā ietvertā lieguma neesība pat tad, ja tā nebūtu, tas nenozīmētu, ka ir automātiski atvasināmas tiesības nodot šīs lietošanas tiesības tālāk. Jo, kā tas izriet no pašas apstrīdētās normas un kopsakarā ar to lasāmās arī 48. panta ceturtnās, piektās un sestās daļas, ja komersants, kurš šobrīd ir tiesīgs nodot tālāk šīs lietošanas tiesības, jo ir ieguvis par maksu, arī tam ir tātad jāvērsas ar konkrētu pieprasījumu pie Regulatora un jāsgaida tātad Regulatora veikts izvērtējums un Regulatora piekrišana un tā, protams, nav garantēta.

Un līdz ar to Saeima atkārtoti uzsver, ka tā ir pieteikuma iesniedzējas ļoti pastarpināti ekonomiska rakstura interese vai būtībā cerība iegūt kaut ko, bet tas kaut kas Saeimas ieskatā nav īpašuma objekts un līdz ar to nav faktiski aizsargāts ar Satversmes 105. pantu.

Līdz ar to arī šī pamata dēļ Saeimas ieskatā tiesvedība lietā būtu izbeidzama.

Un pat tad, ja šo pieteikuma iesniedzējas vēlmi varētu uzskatīt par ietilpstošu īpašuma tiesību tvērumā, Saeima arī nesaskata kādu konkrētu jaunu tiesību uz īpašumu ierobežojumu, jo, kā tas atzīts Satversmes tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksē, tad tiesību uz īpašumu ierobežojumam būtu jāizpaužas tā, ka tiek liegts kaut kas, kas ir iepriekš bijis, kas ir iepriekš iegūts vai arī samazinājies šis jau iegūto tiesību apjoms. Taču apstrīdētā norma neatņem un nesamazina kaut ko, kas pieteikuma iesniedzējai iepriekš būtu pienācies un pat ļoti, ļoti īsajā laika posmā, kas paredzēja tiesības vērsties pie Regulatora un lūgt šādu tālāknodošanas tiesību piešķiršanu, arī tad šādas tiesības pieteikuma iesniedzējai nav piemitušas. Tā bija tikai iespēja divu gadu ietvaros vērsties, kaut ko lūgt un, iespējams, bet bez garantijas to saņemt.

Un brīdī, kad pieteikuma iesniedzēja vērsās Satversmes tiesā, tātad šis liegums tālāk nodot un arī iznomāt spektra joslu lietošanas tiesības tas bija nostiprināts normatīvi jau aptuveni 15 gadus un bija skaidri zināms pieteikuma iesniedzējai.

Un tiesas sēdēs ir izskanējusi iespēja šo aizskāruma rašanās brīdi, jo šobrīd vēlos pievērsties tieši pieteikuma iesniedzējas aizskāruma rašanās brīža noskaidrošanai, tātad izskanēja šī iespēja ar šo aizskāruma rašanās brīdi saistīt to brīdi, kad vērojama strauja

5G tehnoloģijas attīstība Latvijā. Un kā apliecinājums tam ir, piemēram, iesniegti šie dati par strauju izsniegto atļauju skaita kāpumu šajās joslās tieši ar mērķi izmantot tās 5G tehnoloģijai. Un Saeima tomēr to negribētu uzskatīt par objektīvu kritēriju jeb atskaites punktu, jo Saeimas ieskatā šis atskaites punkts norāda jau uz sekām. Tātad, rezultātu tam, ka komersanti ir jau ilgstoši plānojuši un gatavojušies šai 5G tehnoloģijas ieviešanai. Protams, tas tā ir bijis zināms jau vērtējot tobrīd jau pieņemto Eiropas Savienības tiesību līmeņa dokumentu jeb Elektronisko sakaru kodeksu, kas arī ir lielā mērā saistīts ar šo 5G tehnoloģiju ieviešanu. Un Saeimas ieskatā līdz ar to nebūtu jāskatās tīri uz šīm sekām, bet būtu jāskatās jau uz to brīdi, kad komersanti ir apzinājuši šo savu vēlmi 5G tehnoloģiju izmantot un attiecīgi sāk plānot un adaptēt savu komercdarbību, lai šo tehnoloģiju ieviestu. Un tas ir novērojams vēl pirms 2022. gada, kad pieteikuma iesniedzēja ir vērsusies tiesā. Un Saeimas ieskatā to ir ļoti labi arī iespējams novērot, iedziļinoties šajā jau pieminētajā „Centuria” lēmumā un arī tas atspoguļo gan pieteikuma iesniedzējas, gan citu komersantu plānotos sagatavošanās darbus un tieši 5G tehnoloģijas ieviešanai. Un, jā, tātad „Centuria” lēmumā un arī pieteikuma iesniedzējas iesniegtajos šajos dokumentos, kur bija atspoguļoti šie pieprasījumi, ar kuriem tātad komersanti ir vērsušies tolaik Regulatorā un tas bija jau 2020. gads, un lēmumu pieņemšana bija 2021. gads... Un jau tolaik bija skaidri tā kā atspoguļots šajā lēmumā un pieprasījumos, ka projekta ietvaros tiks paātrināta 5G ieviešana un gala lietotājiem nodrošināta jauni 5G pakalpojumi. Tas ir konkrēti šīs „Centuria” lēmumi konstatējošās daļas 7.1. un 11.1. punkts, kur to ir iespējams atrast...

Un līdz ar to Saeima nevar piekrist pieteikuma iesniedzējas apgalvojumam, ka tikai pēc apstrīdētās normas būtu būtiskai mainījušies šie objektīvie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo šī pieteikuma iesniedzējas vēlme un interese attīstīt savu komercdarbību, izmantojot 5G tehnoloģijas un arī iesaistot šo spektru joslu izmantošanā citus komersantus, tātad tas ir skaidri demonstrēts jau iepriekš vēl pirms apstrīdētās normas pieņemšanas.

Un tātad pieteikuma iesniedzēja... jā, ir vairākkārt uzsvērusi, ka „Centuria”... tātad šī lieta tas viss ir atspoguļojis tādu projektu, kura ietvaros notiktu tieši kopīga izmantošana jeb koplietošana un tas nav bijis nekādā veidā saistāms ar tālāk nodošanu. Un tomēr, neraugoties uz to, ja iedziļināmies šajos pieprasījumos, kas tolaik bija adresēti Regulatoram un arī pašā „Centuria” lēmumā, ir skaidri redzams tas, ka pieteikuma iesniedzēja lūdz neattiecināt uz to tālāk nodošanas aizliegumu un sniedz ļoti izvērstus apsvērumus un argumentāciju tam, kādēļ vispār tas nebūtu piemērojams un viss būtu atļaujams, jo tās ieskatā tā savā veidā ir ieguvusi šīs tiesības par maksu vēlāk veicot investīcijas un tā tālāk... Un Saeimas ieskatā tas tomēr atspoguļo to, ka pieteikuma iesniedzēja ir apzinājusies, ka tā tālāk nodošana ir lieta, koplietošana – ir tās iespēja, un savukārt Regulators šajā lēmumā ir izvērsti tātad vērtējis tālāk nodošanas lieguma ļoti izvērstu interpretāciju kopsakarā ar Eiropas Savienības tiesību normām un

jā, ir liegta gan šajā gadījumā tālāknodošana, gan arī koplietošana pēc būtības. Bet tas nemaina Saeimas ieskatā šo apstākli, ka caur šo lēmumu ir skaidri dots signāls pieteikuma iesniedzējai. Jau tobrīd ir dots šis signāls, ka iespējama nav nedz tālāknodošana, nedz tobrīd arī koplietošana, jo tad tā vēl nebija noregulēta Latvijas normatīvajā regulējumā. Un līdz ar to Saeima joprojām uzskata, ka šis Regulatora lēmuma pieņemšanas datums „Centuria” lietā, un tas ir 2021. gada 30. marts, un tad arī šis lēmums ir tajā pašā dienā stājies spēkā. Jā, ka šis būtu tas atskaites punkts, no kura tad būtu rēķināms šis aizskārums rašanās brīdis. Un līdz ar to sešu mēnešu termiņš ir nokavēts.

Un pieteikuma iesniedzēja nav arī izmantojusi tiesību aizsardzības līdzekļus šī lēmuma apstrīdēšanā... pārsūdzēšanā... atvainojos... Administratīvajā tiesā, kā to arī Regulators tiesas sēdē norādīja un tātad apzinoties to, ka nav atļauta nedz tālāknodošana, nedz koplietošana, tātad neviena no šīm iespējām, pieteikuma iesniedzēja tomēr nav uzskatījusi par vajadzīgu šo jautājumu risināt. Un Saeima tomēr to uzskata par apzinātu izvēli neizmantojot tiesību aizsardzības līdzekļus.

Savukārt, ja tiesvedība lietā netiktu izbeigta, arī tad pēc Saeimas ieskata šī apstrīdētā norma atbilst Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam.

Un visupirms pievērsīšos likumdošanas procesa aspektiem, tā kā te jau vairākkārt ir izdiskutēts tiesas sēdēs un arī iepriekš pieteikuma iesniedzējas debašu runā.

Un visupirms vēlos norādīt, ka tiesību normas ietekmes izvērtējuma robežas nav formālas, tās ir gana plašas. Un šīs apstrīdētās normas ietekmes izvērtējums, tie ir būtībā visi šie diskusijas pamatā esošie argumenti un slēdzieni, kas izdarīti uz dažādu pieredzē un analizē balstītu pieeju šim jautājumam. Tos ir izdarījušas kompetentās valsts institūcijas, kas ir gan izteikušās Saeimas komisijas sēdēs, gan arī sniegušas rakstveida viedokļus. Un piebildīšu, ka, kaut arī lietā pieaicinātās personas – Tieslietu ministrija un Konkurences padome – ir šajā lietā tātad paudušas bažas par iespējamu neatbilstību Satversmei un Elektronisko sakaru kodeksam, tomēr šādas bažas nav izskanējušas no šīm institūcijām likumdošanas procesa ietvaros.

Un Saeima uzskata, ka likumdevējam nevar pārmest to, ka likumdošanas procesā neizskan un līdz ar to netiek vērtēti tādi problēmjautājumi, kas gluži vienkārši no šajās jomās kompetento valsts institūciju puses nedz rakstveidā, nedz mutvārdos netiek prezentēti.

Un pieteikuma iesniedzējas pārstāvis arī vēl tikko debatēs pauda uzskatu, ka apstrīdētās normas atbilstība Eiropas Savienības tiesību normām nav tikusi vērtēta komisijas sēdēs. Un arī tam Saeima nevar piekrist, jo, pirmkārt, komisijas sēdēs šī diskusija par apstrīdēto normu kontekstā tieši ar Elektronisko sakaru kodeksu jeb pārņemamās direktīvas mērķiem ir bijusi. Es aicinātu raudzīties arī plašāk uz visu jaunā regulējuma, tātad, uz visa jaunā Elektronisko sakaru likuma pieņemšanu, kas viss tātad

ir ar mērķi pārņemt šo Elektronisko sakaru kodeksu un tas viss ir daudzu savstarpēji saistītu normu kopums un tās visas ir vērstas uz kodeksa ieviešanu un attiecīgu izvērtēšanu arī citās komisijas sēdēs.

Un otrkārt, lai arī pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma likumdošanas procesā bija jāvērtē arī kontekstā ar Eiropas Savienības pamattiesību hartu, tomēr Saeima tam nepiekrīt, jo Saeimai nav pamata pieņemt, ka attiecībā uz specifisko situāciju hartā ietvertu pamattiesību tvērums būtu atšķirīgs vai plašāks par Satversmes 105. pantā nostiprināto, lai būtu nepieciešams veikt vēl šeit kādu atsevišķu papildus izvērtējumu. Un arī pieteikuma iesniedzēja nav jebkurā gadījumā apstrīdējusi normas atbilstību Eiropas Savienības pamattiesību hartai šīs lietas ietvaros.

Tāpat arī tiesas sēdēs ir izskanējušas šīs viedokļa atšķirības par kodeksā ietvertās valsts rīcības brīvības interpretāciju un tvērumu. Tātad, par kodeksa 51. panta 1. punktu.

Saeima nemaina savu pozīciju, ka šī norma piešķir rīcības brīvību valstij izvēlēties tai piemērotāko risinājumu. Un šo risinājumu tātad izraugās un normatīvajā aktā, protams, nostiprina likumdevējs, pārņemot kodeksa prasības.

Un tāpat arī ir skaidrots šīs konkrētās direktīvas normas mērķis. Tas ir skaidrots doktrīnā, konkrēti skaidrojot vispār kopumā Elektronisko sakaru kodeksa likumu, arī šo konkrēto normu un arī iepriekš šo pašu principu, kas bija iepriekšējā pamatdirektīvā identisks un ir skaidrots, ka patiesi šīs normas mērķis ir novērst nepamatotu komersanta iedzīvošanos uz valsts rēķina no šī ierobežotā valstij piederošā resursa.

Un pieteikuma iesniedzēja tātad uzskata, ka, atbilstoši šai kodeksa normai un tajā ietvertajai rīcības brīvībai, faktiski tā rīcības brīvība valstī ir sašaurināta un būtu nepieciešams, lai Regulators veiktu tālāknodošanas iespējas izvērtējumu neatkarīgi no tā, vai lietošanas tiesības ir iegūtas par maksu vai bez maksas. Taču kodeksa norma jau Saeimas ieskatā uzreiz skaidri pasaka, ka tieši šis kritērijs ir iegūts par maksu vai bez maksas. Tieši šis izšķirošais kritērijs. Un tieši tādēļ nav nepieciešams veikt izvērtējumu, lai tāpat izvērtējuma beigās valsts regulatīvā iestāde, šajā gadījumā Regulators, secinātu, ka šī sākotnēji... jau sākotnējā konstatējamā kritērija dēļ, ka lietošanas tiesības ir iegūtas bez maksas, tālāknodošanas tiesības tāpat rezultātā nevarētu piešķirt. Un kodekss tātad skaidri pieļauj nepiešķirt šādu privilēģiju.

Un vēl no pieteikuma iesniedzēja iepriekš tiesas sēdē izskanēja tāds pieņēmums, kas tad ir maksa šīs kodeksa normas un apstrīdētās normas līdz ar to izpratnē... ka varbūt ar maksu varētu saprast arī vēlāk veiktās investīcijas šo spektru joslu apgūšanā. Tomēr Saeima tam nepiekrīt, jo kodeksa izpratnē ar samaksu par šīm lietošanas tiesībām tiek saprasta sākotnēji veikta samaksa, un tieši šī sākotnēji veiktā samaksa par lietošanas tiesībām. Tā tas arī ir formulēts attiecīgajā 51. panta 1. punktā. Un līdz ar to pieteikuma iesniedzēja vēlāk veiktās investīcijas pašas par sevi nav uzskatāmas par vēlāk veiktu samaksu par lietošanas tiesībām.

Izskan argumenti no pieteikuma iesniedzēja saistībā ar šo uzņēmumu struktūru par „UNISTARS” un SIA „Bite” saistību, bet Saeima kopumā vēlētos no šīs struktūras distancēties. Tomēr katrs šis uzņēmums Elektronisko sakaru likumu izpratnē ir atšķirīgs komersants, pakļauts atšķirīgām procedūrām un visbeidzot šajā lietā tomēr tiesā ir vērsies „UNISTARS” nevis „Bite”, tāpēc nebūtu Saeimas ieskatā vērtējams tas, kādu ietekmi tas rada „Bites” komercdarbībai.

Un Saeima īsi sniegs arī savu redzējumu par Elektronisko sakaru likuma 48. panta astoto daļu, jo arī par to bija diskusija iepriekš tiesas sēdē. Kaut arī šī norma nav apstrīdēta, bet Saeima var piekrist, ka tā ir jāskata kopsakarā ar apstrīdēto normu un labākai apstrīdētās normas izpratnei.

Un visupirms, lai arī tiesas sēdē šajā 48. panta astotajā daļā regulētā lietošanas tiesību savstarpējā nodošana ir dēvēta, nosaukta par „maiņu”, tomēr juridiski šajā normā tāds jēdziens kā maiņa nav lietots un no normas satura arī kopumā neizriet, ka šeit ir domāta maiņa kā bezatlīdzības darījums civiltiesiskā izpratnē. Tātad, tas var būt arī atlīdzības darījums. Un arī šajā gadījumā ir jāvērsas ar konkrētu pieprasījumu pie Regulatora, tāpat kā apstrīdētās normas gadījumā.

Un līdz ar to apstrīdētā norma ir tā norma, kas vispārīgi nosaka robežas, kādos gadījumos komersants var lietošanas tiesības nodot tālāk un līdz ar to Saeimas ieskatā, ja reiz apstrīdētā norma neparedz bez maksas iegūtās tiesības nodot tālāk, tad nav iespējams arī savstarpēji šādi nodot bez maksas iegūtās tiesības.

Par pasākumu spektru joslu efektīvai izmantošanai joprojām Saeima uzskata arī šo spektru joslu kopīgo izmantošanu, ko šobrīd arī izmanto pieteikuma iesniedzēja un „Bite” un tas Saeimas ieskatā ir tāds sava veida alternatīvs līdzeklis, kas kompensē apstrīdētajā normā ietverto liegumu. Protams, joprojām par alternatīvu Saeima uzskata iespēju atteikties no šīm lietošanas tiesībām, proti, nepretendējot uz to tālāku pagarināšanu vai arī atsakoties pēc savas iniciatīvas jau iepriekš.

Un pieteikuma iesniedzēja iepriekš tiesas sēdēs ir norādījusi, ka šo koplietošanu uzskata par apgrūtinošu, ka tā liedzot pēc būtības īstenot pieteikuma iesniedzējas intereses. Un, protams, Saeima piekrīt tam, ka tālāknodošana un kopīga izmantošana ir atšķirīgas un protams, ka no pieteikuma iesniedzējas skatpunkta šī kopīgā izmantošana prasa zināmus finansiāla un administratīva rakstura resursus. Bet tāds ir arī likumdevēja redzējums. Ja reiz lietošanas tiesības ir iegūtas bez maksas, tad arī tiek sagaidīts, ka pats komersants pildīs šīs savas uzņemtās saistības lietot spektra joslas un pats arī veiks šos ieguldījumus.

Valsts ar apstrīdēto normu neliek šķēršļus pieteikuma iesniedzējas komercdarbības attīstīšanai, jo šajā gadījumā pieteikuma iesniedzēja faktiski par šķērslī uzskata jaunu investīciju veikšanu, izmantojot šīs spektra joslas vai nu pašai, vai nu kopīgi ar „Biti”. Un Saeima to neuzskata par juridiska rakstura argumentu, jo ieguldījumu veikšana savas komercdarbības attīstībā ir ikviena komersanta

pašsaprotams solis. Un jebkurā gadījumā šie komersanti, kas ir ieguvuši lietošanas tiesības bez maksas, arī šajā kontekstā atrodas labākā situācijā, jo tātad tiem tieši tāpat kā tiem, kas lietošanas tiesības ir ieguvuši par maksu, ir jāveic investīcijas. Investīciju veikšana, lietojot šo spektra joslu izmantošanas apgūvē, ir attiecināta tātad uz visiem komersantiem. Un joprojām tie, kas līdz ar to nav maksājuši par to iegūšanu, tādēļ Saeimas ieskatā ir labākā pozīcijā.

Un jā... atbrīvošanās tātad līdz ar to no uzņemtajām saistībām un labuma gūšana, tikai iedzīvošanās uz valsts rēķina, nododot šīs tiesības tālāk... nu, tas neatbilst likumdevēja gribai un līdz ar to Saeima uzskata, ka ir saprotama šī likumdevēja nostāja – strikti regulēta rīcība ar publisku lietu – tātad radiofrekvenču spektru – un nepieļaut komersantu iedzīvošanos uz valsts rēķina, pašam neīstenojot šīs uzņemtās saistības, bet vienīgi gūstot labumu no tā, ka šīs tiesības tiek nodotas tālāk citam komersantam.

Šajā aspektā vēl pieminēšu to, ka arī Elektronisko sakaru kodeksā nostiprinātais tehnoloģiskās neitralitātes princips un arī kā to apstiprināja tiesas sēdēs pieaicinātās personas – Regulators un Satiksmes ministrija —, tas neparedz, ka pieteikuma iesniedzēja būtu saistīta ar pienākumu tieši 5G tehnoloģiju izmantot, vai tieši noteikta veida mobilo sakaru pakalpojumus sniegt tās rīcībā esošajās spektra joslās. Līdz ar to arī šajā gadījumā apstrīdētā norma nekādus šķēršļus pieteikuma iesniedzējas komercdarbības izvēršanai neliek.

Līdz ar to Saeima lūdz Satversmes tiesu primāri izbeigt tiesvedību šajā lietā, jo uzskata, ka šeit ir pat vairāki pamati šai izbeigšanai. Kā jau iepriekš minēju, tātad ir diskutabls jautājums par to vai šī interese un cerība kaut ko iegūt nākotnē, ja būtu pozitīvs, labvēlīgs Regulatora lēmums par tālāknodošanas tiesību piešķiršanu, tas tātad Saeimas ieskatā neietilpst īpašuma objekta tvērumā, līdz ar to tiesību uz īpašumu saturā un aizskārums Saeimas ieskatā ir konstatējams jau vēl pirms apstrīdētās normas pieņemšanas.

Un, ja tiesvedība lietā netiktu izbeigta, tad Saeima lūdz atzīt apstrīdēto normu par atbilstošu Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies, Saeimas pārstāvei par debašu runu.

Pieteikuma iesniedzējas pārstāvjiem, vai izmantosiet replikas tiesības? Lūdzu!

M. Šķiņķis.

Godātā tiesa! Izmantošu. Man, šķiet, būs četras replikas.

Vispirms par īpašumtiesību apjomu. Manuprāt, debašu runa apstiprināja to, ka pieteikuma iesniedzējai ir bijusi tiesība, kas šobrīd piemīt citiem tās konkurentiem un kura pastāvētu, ja nebūtu apstrīdētās normas. Debašu runā tas tika apstiprināts.

Faktiski palika tikai jautājums, kā novērtēt to tiesību vērsties pie Regulatora, vai lūdzot akceptu tam, ka tiek nodotas frekvenču lietošanas tiesības. Saeima uzskata, ka tātad šī tiesība nav īpašumtiesība. Mūsu pozīcija ir, ka tiem elektronisko sakaru komersantiem, kurus apstrīdētā norma neskar, tātad visiem pieteikuma iesniedzējas konkurentiem, tātad ir ierobežota īpašumtiesība. Un tā tas tiek saprasts arī direktīvas izpratnē, vispār tirgū. Tātad, ka tiesība nodot tālāk lietošanas tiesības ir šīs tiesības kodolā.

Bet ko es gribu uzsvērt no debašu runas... un tas ir mans replikas pirmais uzsvars, ka mēs šodien dzirdējām debašu runā apstiprinājumu, ka pieteikuma iesniedzējai ir bijusi tāda tiesība, kura piemīt bez apstrīdētās normas citiem konkurentiem un šobrīd tā ir ierobežota ar apstrīdēto normu. Es domāju, ka tas jau ir daudz.

Otrs. Par „Centuria” projektu, ko es sadzirdēju. Tātad, arī es guvu apstiprinājumu faktiski tam, ka sešu mēnešu termiņš ir ievērots no Saeimas pozīcijas. Tātad, ko es dzirdēju un precīzi pierakstīju, ka Saeimas pārstāve teica, ka „kopīga izmantošana ir tās iespēja. Tā pieteikuma iesniedzēja saprata, realizējot „Centuria” projektu.” Tātad, es sadzirdu, ka Saeimas pārstāve apstiprina to, ka tas tiešām bija kopīgas izmantošanas projekts, ko arī mēs tā kā apstiprinām un esam pierādījuši. Un beigās savā debašu runā ko teica Saeimas pārstāve... ka Saeima piekrīt... es atkal citēšu, „ka tālāknodošana un kopīga izmantošana ir atšķirīgi tiesību institūti.” Tātad, no debašu runas es saprotu, tad ir apstiprinājums „Centuria” projekta būtībai – kopīga izmantošana un ka tie ir divi dažādi koncepti. Un šobrīd tātad mēs to esam pierādījuši un mēs nelūdzam kopīgu izmantošanu, mēs lūdzam nodošanu. Lūdzam atzīt par Satversmei neatbilstošu normu, kas liedz īstenot nodošanu.

Trešā replika. Par labu likumdošanu. Tātad, es piekrītu... jā... ka, protams, labas likumdošanas principu analīzei ir svarīgi skatīties dažādus avotus, dažādas Saeimas komisijas, dažādus notikumus, dažādus izteikumus dažādās komisiju sēdēs un nav jāatrod viena komisijas sēde, kur būtu izanalizēts katrs moments, kas ir svarīgs labas likumdošanas principa ievērošanai.

Bet tas, ko mēs nedzirdējām no debašu runas un ko mēs arī neredzam no lietas materiāliem, ka ir kaut vai norāde uz tām vietām, kopumā daudzajām, kā saka Saeimas pārstāve, kur tad ir tie pierādījumi lietā – Saeimas komisiju sēdes vai darba grupas protokoli vai kas tāds, kas pierāda, ka tiešām ir veikta atbilstoša analīze? Un atbilde ir... un kāpēc tas diemžēl arī neizskanēja... ir tāpēc, ka nav tādu. Vienīgā atbilde ir, ka jāvērtē viss kopumā. Bet kaut vai vienu avotu, uz ko tad jāskatās, kur tad mēs varam redzēt, ka tā analīze ir bijusi, arī debašu runā šī atbilde netika sniegta.

Un mana pēdējā replika ir par... Tātad, Saeimas pārstāve debašu runā teica, ka pievērsīsies savā runā normas atbilstības Satversmei analīzei un tā analīze aptvērās... tika aptverta ar vienu elementu, tika atmests leģitīmais mērķis konkurences

nodrošināšanai, jo pa to debašu runā nebija neviena vārda, bija runa tikai par vienu elementu – par iedzīvošanos no valsts resursa kā normas leģitīmo mērķi. Tad es saprotu, ka konkurences leģitīmā mērķa arguments vairs nav palicis viens un tālāk visa tēze vai visa runa bija par to, ka likumdevējs izšķīrās šo ierobežojumu paredzēt, jo nebūtu jēga tāpat ļaut Regulatoram šo vērtējumu izdarīt, jo tāpat secinājums būtu tāds pats, ka nodot frekvenču lietošanas tiesības ir jāaizliedz, jo pretējā gadījumā būtu iedzīvošanās uz valsts resursu rēķina.

Tā bija tāda esence šim argumentam.

Un tad man jāsaka, ka tas ir pilnīgi pretrunā ar visu, tajā skaitā ar Regulatora viedokli šajā lietā, kurš apstiprināja, ka tieši pretēji, ka Regulators vērtējuma rezultātā varētu nonākt pie dažādiem secinājumiem, gan pie secinājuma, ka ir jāaizliedz nodošanas tiesība, gan ka ir jāatļauj. Līdz ar ko pilnīgi pretēji lietā iegūtajiem pierādījumiem un secinājumiem.

Un otrkārt, pretēji arī kopīgas izmantošanas lēmumam, kurā tātad „Bite” un „UNISTARS” kopīgas izmantošanas lēmumam, kur Regulators, veicot izvērtējumu, nekonstatēja, ka kopīgas izmantošanas gadījumā varētu būt kāda problēma ar to, ka „UNISTARS” vai „Bite” kaut kā netaisni iedzīvotos no tā, ka kādam citam ļauj izmantot frekvenču lietošanas tiesības.

Līdz ar ko debašu runa, manuprāt, arī apstiprināja mūsaprāt to mūsu pozīcijas pamatotību, ka norma neatbilst Satversmei.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Saeimas pārstāvei? Vai izmantosiet atbildes replikas iespējas?

L. Jambuševa.

Jā. Es vēlētos to izmantot.

Un visupirms norādīšu, ka, protams, šajā debašu runā neatkārtāju to, kas jau iepriekš ir pausts Saeimas runā iepriekšējā tiesas sēdē un atbildes rakstā.

Kā jau minēju, šie ir bijuši tie Saeimas ieskatā būtiskākie strīdus jautājumi, kas bija nepieciešams tos mazliet izvērst un detalizētāk pamatot. Šī iemesla dēļ tātad nav bijusi izvērsta un atkārtota analīze pamattiesību ierobežojuma, leģitīmā mērķa un tā tālāk aspektā.

Un Saeima vēlētos tātad līdz ar to vēlreiz norādīt, ka apstrīdētā norma tātad nepasliktina šo pieteikuma iesniedzējas stāvokli, jo nav runa par kaut kādu iegūtu tiesību mainīšanu, un šis liegums tātad jau ilgstoši ir nostiprināts Latvijas normatīvajā regulējumā, tie ir aptuveni 15 gadi, un vēl pirms tam šis liegums ir izrietējis no licences un no lēmumiem, tātad no konkrētajiem piešķirumiem, kas tātad attiecībā uz pieteikuma

iesniedzēju ir izdoti.

Un kas Saeimas ieskatā tiešām ir būtiski... tāpat, šī tālāknodešanas privilēģija, tā patiesi nepastāvētu un nebūtu garantēta pati par sevi arī tad, ja šī apstrīdētā norma tiktu atcelta, jo līdz ar to tāpat ir jāskatās šis regulējums kopsakarā, kas jebkurā gadījumā paredz šo īpašo procedūru caur vērsanos pie Regulatora, lai vispār varētu pretendēt uz šo tālāknodešanas tiesību iegūvi.

Un Saeima patiešām uzskata, ka apstrīdētā norma arī neliedz turpināt savu komercdarbību pieteikuma iesniedzējai tādā apjomā, kādā tā ir iesākta atbilstoši tāpat Regulatora lēmumiem un tajos noteiktajiem nosacījumiem, un tā neliedz pieteikuma iesniedzējai attīstīt savu komercdarbību, attīstīt tāpat arī šajā 5G tehnoloģiju virzienā, pašai veicot investīcijas vai kopīgi ar „Biti” tāpat turpinot izmantot šīs spektra joslas lietošanas tiesības, kā tas ir atļauts. Un tā tāpat arī neliedz pieteikuma iesniedzējai kritiskā situācijā atteikties no šīm piešķirtajām lietošanas tiesībām, ja tā vairs nesaredz iespēju, kā varētu tās apgūt vai efektīvi izmantot. Un tādā gadījumā tās tāpat nonāktu atpakaļ valsts īpašumā un valsts varētu rīkot izsoli un attiecīgi šajā izsolē būtu iespējams pretendēt un par maksu šīs tiesības iegūt.

Un, jā... līdz ar to Saeima patiesi uzskata, ka valstij nav ne tikai jāpiešķir šādas lietošanas tiesības bez maksas uz valsts īpašumu, bet valstij nav arī jānodrošina priekšnoteikumi tam, lai komersants varētu pēc tam, kad šīs lietošanas tiesības bez maksas iegūvis, rīkoties ar tām sevis iecerētajā apjomā un neveikt investīcijas un ieguldījumus, bet tikai nodot tās tālāk. Nu, protams, ka tā ir iedzīvošanās līdz ar to uz valsts resursu rēķina, ja šīs lietošanas tiesības ir iegūtas bez maksas, ja šīs investīcijas netiek veiktas un labums tiek gūts tikai no tā, ka šīs tiesības tiek nodotas tālāk.

Un, protams, Saeima apzinās, ka šajā gadījumā runa ir par diviem saistītiem uzņēmumiem, kur šī tālāknodešana bija iecerēta, bet arī šajā gadījumā mēs runājam tomēr par labuma gūšanu, jo jebkura šāda komercietisiska rakstura darbība ir ar mērķi gūt labumu, jo tas ir vispārējs komercietisiskās darbības princips.

Un tomēr izšķirošais apstāklis Saeimas ieskatā joprojām šajā lietā ir tiesvedības izbeigšanas pamati un tādēļ arī tieši uz tiem Saeima ir īpaši savā debašu runā likusi akcentu. Tāpat, Saeima uzskata joprojām, ka šis aizskārums nav konstatējams, vai arī alternatīva, ja tas būtu konstatējams, tad ir iztecējis šis sešu mēnešu termiņš, lai iesniegtu pieteikumu Satversmes tiesā. Un jebkura komersanta iegūta tiesība saistībā ar radiofrekvenču spektra joslu lietošanu neatkarīgi no tā, vai tā ir tāpat šī sākotnējā lietošanas tiesību piešķiršana, vai pēc tam tālāk tiesības nodot tālāk, tiesības iznomāt, tiesības kopīgi izmantot, tiesības savstarpēji nodot – tās visas ir privilēģijas un tās visas ir privilēģijas uz valsts īpašuma lietošanu un valstij ir tiesības noteikt šī apjoma robežas.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies, lietas dalībniekiem par jūsu debašu runu, sniegtajiem argumentiem lietas izskatīšanas laikā.

Šobrīd ir atlicis informēt par laiku, kad šajā lietā tiks pasludināts tiesas nolēmums. Un tas būs 3. jūlijā pulksten 11.00 šajā tiesas sēžu zālē.

Paldies.

Lai jauka diena!

Tiesas sēdes sekretāre

Alise Ziemele

Stenogrāfiste

Mārīte Ceļmalniece

*Dokuments parakstīts ar drošu
elektronisko parakstu.*